

Stichting Klasse

Jaarverslag 2018

Versie 2019-05-20

Leren doen we samen goed

College van bestuur Stichting Klasse
15 mei 2019

Voorwoord

Terugkijkend op 2018 kunnen we vol trots constateren dat de ambitie uit het strategisch beleid 2020 om Stichting Klasse als lerende organisatie te laten functioneren voor een belangrijk deel is gelukt. Niet in de minste plaats vanuit het oordeel *goed* door de Onderwijsinspectie in het kader van het bestuursgerichte onderzoek dat eind 2017 is gestart, maar daarbij vooral de verwijzing naar het Inspectieoordeel *goed* op de kwaliteitscultuur binnen onze organisatie.

Naast alle lerende netwerken - vaak aangevoerd door enthousiaste experts - is het op bijna alle scholen en vooral dwars door alle scholen heen gelukt het motto van Stichting Klasse #lerendoenwesamen waar te maken. Zoals leerkrachten die regelmatig bij collega's in de klas gaan kijken om elkaar feedback te geven. Experts en co-teachers die leerkrachten helpen het onderwijs nog beter vorm te geven. Scholingstrajecten die we op Klasse niveau organiseren vanuit vragen die dagelijks vanuit de scholen naar boven komen. Enthousiaste teams van De Venen en De Ark die de vernieuwende teammasteropleiding 3TO volgen.

Bovenstaande helpt ook bij een andere ambitie van Stichting Klasse: de beste onderwijswerkgever van de regio zijn. Het lukt daarbij steeds beter om mede vanuit het ambassadeurschap van onze huidige medewerkers en ondanks de krapper wordende arbeidsmarkt nieuwe leerkrachten en andere medewerkers aan te trekken. Zij komen af op de positieve geluiden over onze organisatie, over de ontwikkelmogelijkheden die er zijn en de ruimte voor innovatie en ambitie. De vernieuwde website www.stichtingklasse.nl en de gekoppelde vacaturewebsite www.kiesvoorklasse.nl helpen daarbij. Hiermee is het gelukt alle vacatures te vervullen, waarbij we op kwaliteit konden blijven selecteren. Ook het aantal zijinstromers en stagiaires is gestegen door de goede contacten met de Hogeschool Leiden. Alleen het aantal vervangers tijdens de griepperiode is nog een grote zorg en vraagt andere, creatieve en flexibele oplossingen.

Dit alles is onder andere mogelijk door een goede bedrijfsvoering. Slim inkopen, goed begroten, en vooral tijdig anticiperen op veranderingen in inkomsten, uitgaven en/of externe ontwikkelingen zijn van groot belang om te zorgen dat het belangrijkste deel van ons budget (meer dan 85%) aan het primaire proces kan worden uitgegeven: onderwijs aan onze leerlingen.

Veel om trots op te zijn, zeker ook dankzij onze geweldige medewerkers. Maar ook genoeg om niet tevreden achterover te gaan leunen en met extra ambitie te werken aan alle uitdagingen die er nog zijn.

College van bestuur

Cristel Wieman
Frank Tigges

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Hoofdstuk I. Inleiding	4
Hoofdstuk II. Klasse in 2018: Leren <i>doen</i> we samen <i>goed</i>	5
Hoofdstuk III. Governance.....	9
Hoofdstuk IV. Huisvesting en ICT	16
Hoofdstuk V. Kengetallen.....	17
Hoofdstuk VI. Financiën	20
Hoofdstuk VII. Continuïteitsparagraaf.....	24
Bijlage I: Nevenactiviteiten leden college van bestuur en raad van toezicht 2018	31
Financieel jaarverslag (jaarrekening).....	vanaf pagina 32

Hoofdstuk I. Inleiding

In het jaarverslag 2018 legt Stichting Klasse verantwoording af aan belanghebbenden en informeert zij belangstellenden over de wijze waarop inhoud is gegeven aan het openbaar primair en speciaal onderwijs in de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Woerden in het jaar 2018. De jaarrekening geeft inzicht in het financieel functioneren en de vermogenspositie van Stichting Klasse.

Het jaarverslag inclusief de jaarrekening 2018 wordt goedgekeurd door de raad van toezicht en vervolgens vastgesteld door het college van bestuur van Stichting Klasse. De jaarrekening is gecontroleerd door Horlings Accountants en Belastingadviseurs BV.

Het jaar 2018 is afgesloten met een bescheiden negatief saldo van € 50.441 ten opzichte van een begroot resultaat van € 0.

Er is enerzijds € 0,9 miljoen meer binnengekomen dan begroot, anderzijds zijn deze extra baten (en nog wat meer) direct weer ingezet in extra personeel op onze scholen, hogere loonkosten per personeelslid, en materiële zaken zoals extra leermiddelen (papier en digitaal).

Alle kengetallen geven aan dat Stichting Klasse financieel gezond is en blijft, ook als naar de meerjarenbegroting wordt gekeken. De financiële risico's zijn naar verwachting ook op langere termijn te overzien.

Leeswijzer

De vier pijlers uit het strategisch beleidsplan 2015-2020 vormen de basis voor het bestuursverslag 2018. In de paragrafen van hoofdstuk II worden de activiteiten in 2018 beschreven op het gebied van onderwijskwaliteit en –innovatie (paragraaf II.1) en personeel (paragraaf II.2)

Hoofdstuk III is gewijd aan de governance binnen de stichting. Zo kijken de raad van toezicht en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad terug op 2018 en wordt de organisatiestructuur beschreven.

In hoofdstuk IV komen de facilitaire zaken aan bod: huisvesting, onderhoud, ICT en aanverwante zaken.

Hoofdstuk V gaat over kengetallen. In hoofdstuk VI worden de ontwikkelingen van de financiën over 2018 toegelicht, waarna in VII vooruit wordt gekeken naar de toekomst.

Hoofdstuk II. Klasse in 2018: Leren *doen we samen goed*

Paragraaf II.1. Onderwijskwaliteit en –innovatie

Inzichtelijk maken onderwijskwaliteit

In 2018 sprak de onderwijsinspectie het oordeel *goed* uit over Stichting Klasse. Na een intensief bestuurlijk toezichttraject ontvingen we een prachtig rapport waarin de kwaliteitscultuur binnen Klasse als goed beoordeeld wordt. Daarnaast zijn op ons verzoek De Venen en De Horizon door de inspectie uitgebreid beoordeeld met als resultaat het predicaat goed voor beide scholen. De overige scholen van Klassen voldoen allemaal aan de basiskwaliteit waarbij verschillende scholen bezig zijn met de voorbereidingen voor een aanvraag voor het predicaat goed. We zijn trots op deze prachtige oordelen en hebben de gegeven feedback gebruikt om ons nog verder te ontwikkelen. We zijn gestart met het expliciet maken van het begrip *goede school*.

Wanneer mag een school zich een goede school noemen? Aan welke standaarden voldoet een goede school? Kun je bijvoorbeeld een goede school zijn als je opbrengsten matig zijn of juist niet? Een projectgroep van directeuren heeft zich over deze vragen gebogen. Doel was te beschrijven wanneer Stichting Klasse een school goed beoordeelt. Het heeft geleid tot een gedeeld beeld van een goede school, vastgelegd in de klassestandaard. De klassestandaard kent vier aandachtsgebieden, te weten verbeteren onderwijskwaliteit en realiseren onderwijsinnovatie, goed geschoold en gemotiveerd personeel, identiteit en imago en strategische samenwerking. Binnen deze aandachtsgebieden zijn standaarden met indicatoren beschreven. Onze gedeelde visie is dat je enkel het oordeel goed kunt uitspreken als je in de school geweest bent, want in de school beleef je kwaliteit die op papier niet altijd zichtbaar is. Een belangrijk instrument hiervoor is het uitvoeren van collegiale visitaties.

Betere analyse met behulp van learning analytics

Op de scholen van Stichting Klasse wordt opbrengstgericht passend onderwijs gegeven. Het onderwijs wordt afgestemd op de onderwijsbehoeften van de schoolpopulatie, de groep en de individuele leerling. Om zicht te houden op de leerresultaten van de leerlingen, zijn steeds meer data beschikbaar. Data vanuit digitale leermiddelen, methode- en citotoetsen. Om al deze data goed te kunnen analyseren en te komen tot goede onderwijskundige interventies hebben directeuren, intern begeleiders en leerkrachten goede analysevaardigheden nodig. In 2018 is er vervolg gegeven aan de training van intern begeleiders en leerkrachten op deze vaardigheden. Samen met de intern begeleiders is een gezamenlijke visie ontwikkeld op hoe je een goede analyse uitvoert. Leeruniek is hierin een belangrijk middel voor de leerkrachten en de intern begeleiders. In het dagelijks onderwijs worden de data vanuit Snappet door de leerkracht gebruikt om bij de voorbereiding van de les en tijdens de les de juiste onderwijskundige keuzes te maken. Binnen Snappet is voor directeuren en intern begeleiders een didactisch dashboard beschikbaar gemaakt. Met behulp van de Snappetcoaches leren zij kijken naar de data vanuit Snappet op school- en groepsniveau.

Daarnaast is er een start gemaakt met het meer inzichtelijk maken van de referentieniveaus per school. In gesprek met directeuren en intern begeleiders krijgen ook deze data meer betekenis.

Regeling vrijroosteren leraren

De verkregen subsidie van de regeling *vrijroosteren leraren* hebben we op verschillende manieren ingezet. De scholen De Ark, KAS, Vindingrijk, Wereldwijs, Palet en Rembrandt van Rijn hebben geïnvesteerd in de ontwikkeling van het pedagogisch klimaat en de verbetering van het didactisch handelen van de leerkrachten. Daarnaast zijn we gestart met een traject co-teaching voor alle leerkrachten van Stichting Klasse. Leerkrachten die zich willen ontwikkelen op een bepaald gebied worden gekoppeld aan een expert. Deze collega's observeren elkaar in de groep, bereiden samen lessen voor en wisselen feedback uit. Op deze wijze leren we van en met elkaar. De experts hebben gezamenlijk een training feedback geven en coachen van een collega gevolgd om hun coachende vaardigheden te vergroten. Om ook het onderlinge leren van scholen te vergroten is gestart met het ontwikkelen van een traject collegiale visitatie. Op basis van de ontwikkelde richtlijn worden in 2019 de eerste collegiale visitaties uitgevoerd.

Algemene verordening persoonsgegevens

Stichting Klasse heeft in het afgelopen jaar verschillende stappen gezet om (1) informatieveiligheid naar een hoger niveau te brengen en op dat niveau te houden en (2) compliant te worden aan de nieuwe Europese privacywetgeving, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze wetgeving is vanaf 25 mei 2018 van kracht. Tijdens het uitvoeren van de bovenstaande acties heeft Stichting Klasse, onder begeleiding van Factor50, verschillende producten opgeleverd en acties uitgevoerd. Het gaat onder andere om informatiebeveiligingsbeleid, privacy statement, verwerkingenregisters, toetsing van verwerkersovereenkomsten, omgaan met datalekken, rechten van betrokkenen en training en awareness. In samenhang vormen ze de strategie van Stichting Klasse op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Deze strategie is vastgelegd in het Stichting Klasse Informatiebeveiligingsbeleid. Het college van bestuur heeft belangrijke keuzes gemaakt, waaronder het centraliseren van een aantal zaken op het gebied van privacy en informatieveiligheid. Ook zijn leidende principes en uitgangspunten vastgesteld. Stichting Klasse onderschrijft het convenant *Digitale onderwijsmiddelen en privacy* van de PO-raad.

Teammaster Transitie in Onderwijs met Technologie (3TO)

Twee scholen (De Venen en De Ark) nemen sinds september 2018 deel aan de Teammaster Transitie in Onderwijs met Technologie. In deze tweejarige master van de Hogeschool Leiden en Lucas Onderwijs wordt een aantal medewerkers uit het team en de directie opgeleid tot transitiecoach. In de master leren de deelnemers hoe je duurzame veranderingen in de school kan bewerkstelligen vanuit een gedragen visie, een onderzoekende en lerende houding en het betrekken van collega's.

Passend onderwijs

De samenwerkingsverbanden Passenderwijs en Midden-Holland zijn in 2018 een nieuwe planperiode ingegaan. Na de invoering van de wet passend onderwijs in 2014 zijn de eerste ervaringen door de scholen opgedaan en weten we inmiddels veel beter wat de kracht van elke school is en op welke gebieden er behoefte is aan externe ondersteuning. Tijdens verschillende bijeenkomsten van directeuren en intern begeleiders werd de wens uitgesproken om aan alle kinderen uit de schoolomgeving goed onderwijs te kunnen bieden. De wil om meer te bieden dan nu gedaan wordt, is groot. Scholen worden vaak belemmerd door allerlei regelgeving en complexe samenwerking met partners, waardoor het niet altijd realistisch is om elk kind het vereiste onderwijs te kunnen geven. Binnen Stichting Klasse hebben we onze processen voor de aanvragen van extra ondersteuning geëvalueerd en aangepast om onnodige bureaucratie te vermijden en te zorgen dat leerkrachten eenvoudig een beroep kunnen doen op ondersteuning als dit gewenst is.

Paragraaf II.2 Medewerkers: Kies voor Klasse

Ontwikkelingsgericht personeelsbeleid

Bij een lerende organisatie hoort personeelsbeleid dat inspirerend is en de bevoegenheid van mensen vergroot. Vandaar dat 2018 in het teken stond van gesprekken met collega's over ontwikkeling. Leren doe je samen is het motto van Stichting Klasse en dit wordt onder andere in praktijk gebracht in een groot aantal lerende netwerken. De succesvolle netwerken van intern begeleiders, rekenspecialisten, directeuren en Snappet-experts zijn uitgebreid met netwerken rond de onderwerpen taal, hoogbegaafdheid, kleuters, Nederlands als tweede taal, groep 3, Engels en groep 8. Al deze netwerken worden getrokken door enthousiaste expert-leerkrachten van diverse scholen. Zij verzamelen interessante onderwerpen, zoeken collega's die kennis kunnen overdragen en organiseren de bijeenkomsten. Het enthousiasme na de netwerkbijeenkomsten is groot. Leerkrachten inspireren elkaar, wisselen ideeën uit en leren van elkaar.

Inzicht in kwaliteiten

In een groot deel van de scholen zijn proeftuinen gestart om op andere wijze de cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken vorm te geven. In plaats van achteraf een oordeel vellen over het verleden is in ontwikkelgesprekken vooruitgekeken. Waar sta je nu en waar wil je volgend jaar staan? En wat is je lange termijn doel? Wat heb je ervoor nodig om deze doelen te bereiken? De ervaringen met de ontwikkelgesprekken waren heel positief. Het leverde veel energie op om samen na te denken over persoonlijke ontwikkeling. De leergierigheid werd gestimuleerd en soms was het confronterend om te ervaren dat een leidinggevende een heel ander beeld van je kwaliteiten heeft dan jijzelf. De ervaringen in de proeftuinen vormen de basis voor de nieuwe gesprekkencyclus die in 2019 wordt vastgesteld.

Van startende leerkracht naar vakbekwaam en verder

De begeleiding van startende leerkrachten is ingebed in het personeelsbeleid van Stichting Klasse. Doel is de startende leerkrachten te begeleiden van startbekwaam naar basisbekwaam. Startende leerkrachten komen in de eerste twee jaar van hun carrière vier keer bij elkaar voor scholing en intervisie. Onderwerpen die aan bod komen zijn didactische modellen en klassenmanagement, communicatie met ouders, analyse van resultaten en samenwerking binnen het team. Na twee jaar wordt aan de hand van uitgewerkte competenties bepaald of een leerkracht basisbekwaam is. De uitwerking van de competenties wordt gebaseerd op een lesbezoek van een externe directeur en een beoordeling van de eigen directeur. De basisbekwame leerkrachten kunnen zich vervolgens ontwikkelen tot vakbekwame leerkrachten. Deze stap vraagt meer eigen initiatief van de medewerker. Leerkrachten stellen zelf ontwikkelplannen op voor de zeven competenties zoals vastgesteld door het nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling. Er worden intervisiemomenten georganiseerd en er zijn mogelijkheden voor scholing. Alle nieuwe medewerkers binnen Stichting Klasse nemen deel aan een introductiedag, waarbij zij kennismaken met de organisatie, het bestuurskantoor en het college van bestuur.

Veranderende arbeidsmarkt

Het jaar 2018 stond in het teken van de acties van leerkrachten. De roep om een rechtvaardige beloning gelijk aan de collega's in het voortgezet onderwijs en een verlaging van de werkdruk werd kracht bijgezet door stakingen. Sommige scholen van Stichting Klasse sloten de deuren, terwijl andere scholen kozen voor andere manieren om hun wensen kenbaar te maken. Alle acties leidden tot resultaat en naast de salarisverhoging voor leerkrachten kwamen er ook middelen beschikbaar voor het verlagen van de werkdruk. Stichting Klasse kon bijna tien extra mensen in dienst nemen en ondanks de krappe arbeidsmarkt waren er voldoende goede kandidaten. Via de nieuwe website www.kiesvoorklasse.nl is er veelvuldig gesolliciteerd naar een baan bij Stichting Klasse. Het schooljaar 2018-2019 werd hierdoor gestart zonder openstaande vacatures.

Hoofdstuk III. Governance

Stichting Klasse profileert zich als positief en vooruitstrevend. Met ons kwaliteitszorgsysteem leggen wij openlijk en transparant verantwoording af over onze prestaties en kwaliteitsverbeteringen. Toezicht en bestuur zijn ingericht in overeenstemming met de principes uit de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs.

Paragraaf III.1. College van bestuur

Het college van bestuur van Stichting Klasse bestaat uit twee personen. Zij zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de missie, visie, strategie en doelstellingen van de organisatie en de daaruit voortvloeiende resultaatontwikkelingen. De bestuursleden zijn benoemd voor een periode van vier jaar. Na afloop van deze termijn kunnen zij voor eenzelfde periode worden herbenoemd. Het college van bestuur wordt ondersteund door het bestuurskantoor.

Het hele jaar 2018 bestond het college van bestuur uit de heer F. Tigges, voorzitter en mevrouw C.C. Wieman, lid.

Paragraaf III.2. Raad van toezicht

De raad **van** toezicht van Stichting Klasse bestaat uit vijf leden. De leden van de raad worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen eenmaal herbenoemd worden. De raad kiest uit zijn midden een voorzitter en een vicevoorzitter. De raad van toezicht werkt volgens de Code Goed Bestuur zoals vastgesteld door de PO-Raad en laat zich waar nodig adviseren door onder andere de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (verder te noemen VTOI). Aanvullend heeft de raad een aantal eigen reglementen opgesteld om zijn eigen functioneren en dat van zijn commissies in goede banen te leiden.

Samenstelling van de raad van toezicht

Gedurende het kalenderjaar 2018 had de raad van toezicht de volgende samenstelling:

De heer M.P. Angenent (voorzitter en lid beoordelingscommissie);

Mevrouw M.E.C. Leyte-Smeets (vice-voorzitter, lid onderwijscommissie en beoordelingscommissie);

De heer J. Pol (lid auditcommissie);

De heer B. Zoodsma (lid auditcommissie en remuneratiecommissie);

Mevrouw J.J. Kraeima (lid remuneratiecommissie en onderwijscommissie).

De voorzitter noch de leden van de raad bekleden functies of nevenfuncties waardoor belangenverstremming met de raad van toezicht kan optreden. Van de leden van de raad zijn alle nevenwerkzaamheden geïnventariseerd (zie bijlage I).

Het rooster van aftreden van de leden van de raad van toezicht:

Naam	Datum toetreding	Datum aftreding	Herbenoembaar Ja/nee
Dhr. drs. M.P. Angenent MPA (voorzitter)	1-8-2014	1-8-2022	Nee
Dhr. J. Pol	1-10-2015	1-10-2019	Nee
Mevr. drs. J.J. Kraeima	1-5-2017	1-5-2021	Ja
Mevr. drs. ir. M.E.C. Leyte-Smeets (vice-voorzitter)	1-8-2014	1-8-2021	Nee
Dhr. mr. B. Zoodsma MPC CPC	1-8-2014	1-8-2022	Nee

Werkwijze

De raad heeft in 2018 vijfmaal vergaderd en is daarnaast eenmaal bijeen geweest om zijn functioneren te evalueren. De raad heeft in 2018 tweemaal overleg gevoerd met (de voorzitter van) de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en een maal het directeurenberaad bezocht. De raad van toezicht heeft tijdens een benen-op-tafelsessie met het college van bestuur inhoudelijk van gedachten gewisseld over het thema *Leiderschap in een lerende organisatie*. De sessie werd geleid door Marlies Leyte-Smeets en Jakolien Kraeima op basis van de door het college van bestuur geschetste actualiteit binnen Stichting Klasse.

Het toezichts- en toetsingskader, zoals vastgesteld in april 2015, vormt de grondslag van waaruit de raad de organisatieontwikkeling en de werkzaamheden van het college van bestuur toetst in het kader van zijn toezichthoudende taak. Daarbij is het vertrekpunt dat raad van toezicht en college van bestuur partners zijn met onderscheiden verantwoordelijkheden en zoeken naar het juiste evenwicht tussen vertrouwen geven en controle uitoefenen. De raad wenst het kader te actualiseren en heeft een plan van aanpak gemaakt om in 2019 tot een herzien kader te komen.

Leden van de raad van toezicht hebben zich in 2018 individueel geschoold, onder andere door het volgen van symposia, en het bijwonen van het jaarcongres van de VTOI.

Verslag van werkzaamheden

De raad is verheugd met het door de onderwijsinspectie toegekende predicaat goed. De conclusies van de onderwijsinspectie zijn herkenbaar en tonen dat de gezamenlijke inspanningen van de laatste jaren resulteren in goede opbrengsten. Het lukt Stichting Klasse om ambitieuze doelen te stellen en deze met alle medewerkers na te streven en te bereiken. De onderwijskwaliteit is op alle scholen op orde.

De raad heeft besloten om de heer Bauke Zoodsma en de heer Michiel Angenent voor te dragen voor herbenoeming. De GMR is advies gevraagd op dit besluit. Nadat de GMR positief over de herbenoemingen heeft geadviseerd, is de gemeentes gevraagd in te stemmen met de herbenoemingen. De raad heeft functioneringsgesprekken gevoerd met de leden van het college van bestuur. In de gesprekken zijn afspraken gemaakt over de persoonlijke ontwikkeling van de leden.

De raad heeft in mei het jaarverslag en—in aanwezigheid van de accountant— de jaarrekening over 2017 goedgekeurd evenals de begroting voor 2019. Ook heeft de raad de geactualiseerde reglementen ten behoeve van het intern toezicht, de remuneratiecommissie, auditcommissie en onderwijscommissie goedgekeurd. Daarnaast is in november het herziene managementstatuut goedgekeurd.

De raad heeft zich laten informeren over de ontwikkelingen met betrekking tot de huisvesting van SO/VSO De Ark, de Theo Thijssenschool en de Dick Brunaschool. In september is het vernieuwde gebouw van de Theo Thijssen geopend. Team, leerlingen en ouders zijn zeer tevreden over het resultaat.

De raad heeft zijn functioneren in december 2018 onder externe begeleiding geëvalueerd mede op basis van schriftelijke inbreng van het college van bestuur en deels samen met het college van bestuur. De interne samenwerking en die met het college van bestuur is geëvalueerd evenals de invulling van de diverse rollen en de open positief kritische sfeer. Afspraken voor 2019 zijn gemaakt, waaronder de herziening van het toezichts- en toetsingskader en het afleggen van schoolbezoeken.

De raad heeft in 2018 onder andere de volgende besluiten genomen:

Goedkeuring begroting 2019
Goedkeuring herzien managementstatuut
Goedkeuring herziene reglementen betreffende intern toezicht, en procedure (her)benoeming van raadsleden.
Goedkeuring jaarverslag 2017.
Besluit tot voordracht herbenoeming B. Zoodsma en M.P. Angenent

Honorering leden raad van toezicht

Het honorarium van de leden van de raad is, conform het advies van de remuneratiecommissie dat op basis van het VTOI-advies daaromtrent is uitgebracht, vastgesteld op € 6000, - op jaarbasis voor de voorzitter en € 4000, - voor de leden (exclusief BTW). Onkostenvergoedingen of vergoedingen voor commissievergaderingen worden niet verstrekt.

Paragraaf III.3. Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van Stichting Klasse vertegenwoordigt de medezeggenschapsraden van de scholen en is gesprekspartner voor het college van bestuur binnen de stichting. De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad is verdeeld in vier werkgroepen, te weten: Personeel, Onderwijs & Kwaliteit, Financiën en Beheer & Onderhoud. Op thema nemen leden van de werkgroep de regie in de advies- / instemmingsrol binnen het strategische beleid.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad bestond in 2018 uit gemiddeld 12 leden, evenredige verdeling tussen ouders en medewerkers, waarvan twee bestuursleden. Medio 2018 is met dank afscheid genomen van de voorzitter en een opvolger benoemd uit eigen geleding.

Doelstellingen van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad zijn:

- Volwaardige gesprekspartner voor college en medezeggenschapsraden binnen Stichting Klasse.
- Handhaving professionaliteit door:
  - open communicatie (transparantie)
  - expertise leden effectief inzetten door op inhoud onderwerpen en vraagstukken te verdelen en voor te bereiden middels werkgroepen
  - organisatiebelang boven het persoonlijke- c.q. schoolbelang

- Streven naar een evenwichtige verdeling van personeels- en oudergeleding binnen de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, met een maximum van veertien leden (incl. bestuur). Zitting van een lid is niet schoolafhankelijk. Leidend is de meerwaarde van het lidmaatschap (op inhoud) en benodigde expertise.
- Jaarlijks opstellen van een jaarplan, aan de hand waarvan de agenda gemaakt wordt en standaardadviesaanvragen GMR geborgd zijn.
- Actief verbinding zoeken met het college, de medezeggenschapsraden van de verschillende scholen en de raad van toezicht, waardoor wij elkaar kunnen aanvullen en versterken.

Naast de jaarlijks terugkerende onderwerpen, zoals bestuursformatieplan, begroting, arbeidsomstandigheden en meerjarenonderhoudsbudget, is in 2018 ook een aantal incidentele onderwerpen behandeld. Voorbeelden hiervan zijn het privacy-beleid in het kader van nieuwe AVG, de nieuwe cao, de regeling met betrekking tot klachten en de klokkenluidersregeling. Deze onderwerpen zijn in constructieve samenwerking met het college van bestuur behandeld. De GMR ervaart ruimte voor discussie en inbreng.

De afstemming en verbinding met de raad van toezicht heeft in 2018 een vervolg gekregen. De voorzitter is aangesloten bij een vergadering van de raad van toezicht en leden van de raad van toezicht hebben een GMR-vergadering bijgewoond. Ook na de wisseling van het voorzitterschap blijkt het gemakkelijk afstemming te vinden.

Op schoolniveau is de medezeggenschapsraad de gesprekspartner van de schooldirecteur. De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad draagt zorg voor verbinding middels een maandelijkse terugkoppeling van hetgeen is besproken binnen de overleggen op strategisch niveau. Wat speelt er, waar is de Stichting mee bezig? Hiermee kunnen de medezeggenschapsraden actief hun rol pakken in het gesprek met hun schooldirecteur en kan waar nodig ook een uitvraag gedaan worden. De voor 2018 geformuleerde doelstelling om vanuit ieders rol binnen de medezeggenschap elkaar in communicatie en borging beter te vinden heeft opvolging gekregen. Onder andere door de organisatie van een gezamenlijke bijeenkomst met de medezeggenschapsraden.

De GMR vertrouwt er op het komende jaar zijn positie goed in te kunnen vullen en in kritische, prettige samenwerking invulling te kunnen geven aan de doelstellingen en taken. Input vanuit de scholen en/of ouders daarbij is zeer welkom.

Paragraaf III.4. Kwaliteitscyclus en interne beheersing

Kwaliteitszorg is een essentieel onderdeel van de interne beheersing binnen Stichting Klasse. De kwaliteitscyclus van Stichting Klasse ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

- Strategisch beleidsplan, looptijd 2015-2020: beschrijft beleid op stichtingsniveau
- Schoolplan: beschrijft beleid op schoolniveau
- Jaarplan: beschrijft hoe de school dit jaar werkt aan doelstellingen uit het schoolplan
- Scholenmonitor februari: moment van analyse. Hoe staat de school ervoor? Waar moet worden bijgestuurd? Wat is daarvoor nodig?
- Gesprek directeur-college van bestuur in maart: bespreken van de analyse, vastleggen van afspraken.
- Scholenmonitor juni en evaluatie jaarplan: moment van analyse. Hoe staat de school ervoor? Waar moet worden bijgestuurd? Wat is daarvoor nodig?
- Gesprek directeur-college van bestuur in september: bespreken van de analyse, afspraken evalueren en nieuwe afspraken vastleggen. Tevens het (nieuwe) jaarplan vaststellen.

College van bestuur en management hebben via de rapportages en periodieke gesprekken zicht op de risico's en eventuele belemmeringen voor het benutten van kansen. De rapportages vormen (mede) input voor het dashboard waarin het college van bestuur de raad van toezicht informeert over de interne beheersing van risico's.

Net als de scholen maakt ook het college van bestuur een jaarplan op stichtingsniveau. Dit wordt geëvalueerd met de raad van toezicht.

Het bestuurskantoor is faciliterend aan de scholen en wat gezamenlijk kan, wordt gezamenlijk gedaan. Op deze manier wordt kennis en ervaring gedeeld. Dit is bijvoorbeeld zichtbaar in de verschillende netwerken die regelmatig bij elkaar komen, zoals het IB-netwerk, startende leerkrachten en Snappetcoaches.

Directeuren zijn niet integraal verantwoordelijk voor hun school, een groot deel van het financieel management wordt op bestuursniveau georganiseerd. Directeuren zijn vooral onderwijskundig leider en geven leiding aan het schoolteam.

Bestuursformatieplan

Het bestuursformatieplan is een onderdeel van de uitwerking van de strategische beleidsvisie. Het geeft een overzicht van de inkomsten en uitgaven van de personele middelen op basis van de geldende regelingen voor de komende vier jaar. Het geeft de beleidskeuzes weer en specificeert de besteding van de middelen binnen de kaders van de aangegeven uitgangspunten en beleidskeuzes.

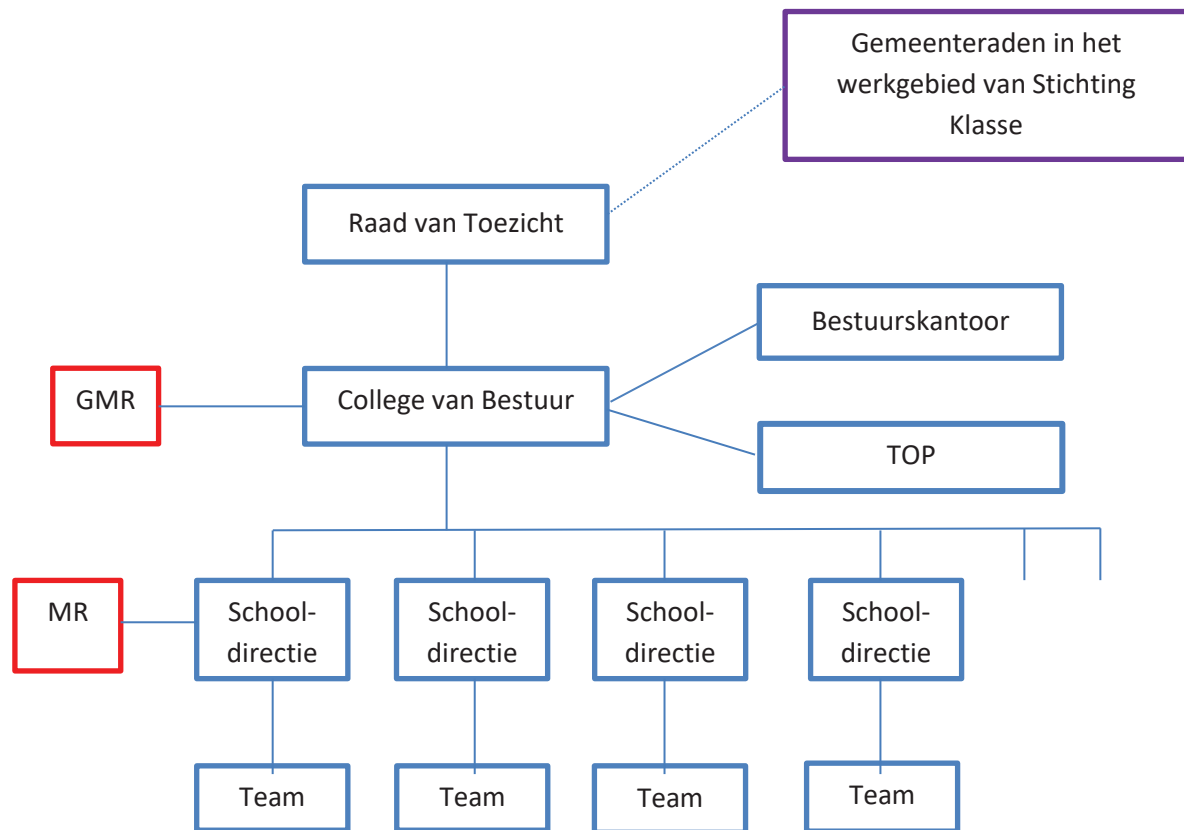
Begroting en jaarrekening

De begroting geeft aan welke beleidsvoornemens Klasse heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn. Anders gezegd, een financiële vertaling van geplande activiteiten. De begroting wordt door de raad van toezicht goedgekeurd.

De jaarrekening is het financieel eindverslag van Stichting Klasse, waarmee zij verantwoording aflegt over de besteding van de middelen. De accountant dient goedkeuring te geven aan de jaarrekening.

Paragraaf III.5.Organogram

In onderstaand organogram is de verdeling van taken en verantwoordelijkheden binnen Stichting Klasse in 2018 weergegeven. In het managementstatuut zijn de op geldende bevoegdheden en verantwoordelijkheden van bestuur en schooldirecteuren vastgelegd.

De gemeenteraden van de gemeenten in het werkggebied van Stichting Klasse zijn sinds 1 januari 2016 belast met het externe toezicht op het openbaar karakter van het onderwijs op de scholen van Stichting Klasse (waar de Inspectie van het Onderwijs het externe toezicht op de onderwijskwaliteit uitoefent).

De raad van toezicht ziet toe op het beleid en het beheer van het college van bestuur. De raad volgt de resultaten en kijkt naar eventuele risico's. Ook controleert de raad of de wetten en regels nageleefd worden. Zij let op de integriteit van de bestuurders en de identiteit van de scholen. De raad adviseert het college van bestuur en is zijn werkgever. Tevens wijst de raad van toezicht een accountant aan die belast is met de controle van de jaarrekening.

Het college van bestuur bestuurt de stichting onder toezicht van de raad van toezicht, waarbij het college zich richt op het doel en het belang van de stichting en de door de stichting in standgehouden scholen. Het college van bestuur vertegenwoordigt de stichting als bevoegd gezag. Een overzicht van nevenactiviteiten van de leden van het college van bestuur is bijgevoegd (bijlage I)

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de medezeggenschapsraden zijn de medezeggenschapsorganen van de stichting respectievelijk de scholen.

In het medezeggenschapreglement staat beschreven op welke punten zij instemmings-, advies- en/of informatierecht hebben.

De schooldirecteuren zijn verantwoordelijk voor de resultaten van hun scholen en hebben de leiding over het eigen team. De schooldirecteuren leggen verantwoording af aan het college van bestuur. Het schoolteam is verantwoordelijk voor de resultaten van het onderwijs en de zorg aan leerlingen op de school.

Het directeurenberaad is het overlegorgaan van de schooldirecteuren en het college van bestuur. Het directeurenberaad heeft een adviserende rol over het vast te stellen beleid.

Het team ondersteuning passend onderwijs adviseert, ondersteunt en begeleidt scholen bij het vertalen van passend onderwijs naar de praktijk. Het team heeft een voorlopige plaats gekregen in de organisatiestructuur van Klasse, omdat het een experiment betreft.

Het bestuurskantoor verzorgt de ondersteuning van het college van bestuur, de raad van toezicht en de scholen.

Hoofdstuk IV. Huisvesting en ICT

Paragraaf IV.1. Huisvesting

In de zomer van 2018 is de vernieuwde Theo Thijssen school in Waddinxveen feestelijk in gebruik genomen. Het gebouw met de markante jaren '30 gevel is aan de voorzijde intact gebleven terwijl het middels een grondige renovatie en nieuwbouw aan de achterzijde geschikt is gemaakt voor het huidige onderwijs. Bovendien is er ruimte gecreëerd voor inpanidige kinderopvang.

Het realiseren van nieuwbouw voor De Ark in combinatie met een medisch kinderdagverblijf van Gemiva is een stap dichterbij gekomen door de start eind 2018 van de aanbesteding van een aannemer die als lid van het bouwteam het project kan realiseren. Verwachting is dat de sloop en (ver)nieuwbouw in de zomer van 2019 start.

De aanbesteding van de realisatie van nieuwbouw voor de Dick Bruna school in de nieuwbouwwijk Triangel in Waddinxveen is succesvol afgerond door de gemeente. Start van het nieuwbouwproces is gepland in het voorjaar van 2019.

Paragraaf IV.2. Overgang naar de cloud, verbetering interne communicatie

In 2018 is veel tijd en aandacht besteed aan de voorbereiding van een goede overgang naar de cloud via Sharepoint en Office 365. Bestanden zijn overgezet van de lokale servers naar de online omgeving en directeuren, administratieve krachten en contactpersonen ICT zijn geschoold in het gebruik van deze nieuwe omgeving. Eind 2018 is de knoop doorgehakt dat Basisonline als Intranet omgeving definitief wordt vervangen door Sharepoint en dat nieuws en te delen informatie voortaan via dit nieuwe platform wordt verspreid. Het uiteindelijke doel is dat er gemakkelijker kan worden (samen)gewerkt, overal waar sprake is van een goede internetverbinding.

Hoofdstuk V. Kengetallen

Formatie

Het volgende overzicht geeft een beeld van de ontwikkeling van het personeelsbestand van Stichting Klasse in de afgelopen vijf kalenderjaren:

Personeel St. Klasse	Aantal FTE	Aantal medewerkers
31-dec-15	232	325
31-dec-16	232	320
31-dec-17	240	337
31-dec-18	242	336

Bovenstaande tabel betreft telkens de stand van 31 december.

Hieronder de bezetting per 31 december, en het totaal in- en uitdiensttredingen over een jaar:

Personeel Stichting Klasse	2018	2017	2016	2015
Verhouding fulltime – parttime [# medew.]	87:249	82:255	82:238	82:243
Verhouding vast en tijdelijk personeel [FTE]	201:41	200:40	201:31	214:18
In dienst getreden medewerkers [# medew.]	25	40	29	15
Uit dienst getreden medewerkers [#medew.]	26	23	34	33

Verzuim

De ziekteverzuimcijfers over 2018 geven het volgende beeld ten opzichte van voorgaande jaren:

Ziekteverzuim St. Klasse	2018	2017	2016	2015
1. Verzuimpercentage	4,4%	3,8%	5,1%	4,9%
2. Meldingsfrequentie	1,02	0,83	1,08	1,14
3. Gem. verzuimduur	15,96	23,11	18,30	13,30

Leerlingaantallen

De stijging van het aantal leerlingen vanaf 2014 is doorgezet in 2018, al zijn er grote verschillen tussen de diverse scholen. De verwachting is dat het leerlingenaantal de komende jaren nog verder doorstijgt. Vanuit Stichting Klasse gaat extra aandacht uit naar de continuïteit van kleine scholen.

Aantal leerlingen op 1 oktober	2013	2014	2015	2016	2017	2018
OBS Het Vogelnest	154	145	138	134	118	113
OBS De Achtsprong	114	114	115	110	97	95
OBS Rembrandt van Rijn	71	70	66	65	82	65
OBS Wereldwijs	133	136	171	170	166	152
OBS Luidensschool	153	150	148	125	98	89
OBS De Kas	183	195	212	219	221	230
OBS Het Vlot	153	140	140	128	115	109
OBS Het Schateiland	143	129	123	120	143	154
SBO Het Avontuur	116	117	112	133	131	129
OBS De Horizon	85	73	66	59	61	61
OBS De Venen	331	339	360	428	459	491
OBS Theo Thijssen	208	211	217	207	200	214
SO/VSO De Ark	147	133	134	133	139	140
OBS Dick Bruna	144	160	187	217	260	310
OBS 't Palet	299	261	239	194	156	145
KC De Ontdekkingsreizigers				6	17	22
OBS Andersenschool	202	216	218	210	217	226
TOTAAL	2.636	2.589	2.646	2.658	2.680	2.745

Juridische structuur, zakelijke gegevens

Naam Stichting Klasse
Adres Karnemelksloot 110, 2806 BJ Gouda
Telefoon 0182-622711
E-mailadres info@stichtingklasse.nl
Internetsite www.stichtingklasse.nl

College van bestuur de heer F. Tigges, voorzitter, en mevrouw C.C. Wieman Msc., lid

De formele vestigingsplaats van Stichting Klasse is de Karnemelksloot 110 in Gouda.

Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een stichting. Stichting Klasse is op 1 augustus 2005 opgericht en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder dossiernummer 24378407. Het bevoegd gezag is bij de overheid bekend onder bestuursnummer 41527.

De scholen van Klasse

Het werkgebied van Stichting Klasse omvat de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Woerden.

Stichting Klasse biedt in 2018 de volgende soorten onderwijs aan:

- Veertien scholen voor openbaar basisonderwijs, waaronder een Jenaplan-, een Daltonschool en een school met een aparte tak voor hoogbegaafden
- Een school voor speciaal openbaar basisonderwijs
- Een school met een afdeling voor onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar (speciaal onderwijs, SO) en een afdeling voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) voor kinderen in de leeftijd van 12 tot 20 jaar.

<u>School</u>	<u>BRIN-nummer</u>	<u>Gemeente</u>
Het Vogelnest	10CR	Bodegraven
De Achtsprong en Rembrandt van Rijn	11OC	Woerden
Wereldwijs en Vindingrijk	15AN	Gouda
De Kas, Het Schateiland en Jenaplanschool Het Vlot	15XO	Gouda
Het Avontuur (SBO)	16GW	Gouda
De Horizon	18IX	Woerden
De Venen	18JF	Reeuwijk
Theo Thijssen	18OA	Waddinxveen
SO/VSO De Ark	19XZ	Gouda
Dick Brunaschool	21QK	Waddinxveen
't Palet	22KD	Gouda
Andersenschool	24ZC	Woerden

Hoofdstuk VI. Financiën

Winst en Verlies 2018		<i>bedragen in € 1.000</i>		
		2018	2018	2017
		Begroting	Realisatie	Realisatie
3. Baten	3.1 Rijksbijdragen	19.644	20.437	18.878
	3.2 Overige overheidsbijdragen	371	471	438
	3.5 Overige baten	331	352	443
Totaal 3. Baten		20.347	21.260	19.759
4. Lasten	4.1 Personele lasten	-17.026	-17.726	-16.352
	4.2 Afschrijvingen	-377	-485	-395
	4.3 Huisvestingslasten	-1.587	-1.526	-1.544
	4.4 Overige lasten	-1.372	-1.597	-1.474
Totaal 4. Lasten		-20.363	-21.334	-19.766
5. Fin. baten en lasten	5.1 Rente baten	20	27	23
	5.5 Rentelasten	-4	-4	-5
Totaal 5. Fin. baten en lasten		16	23	19
Totaal Resultaat		-0	-50	12

Toelichting op de winst- en verliesrekening 2018

Het jaar 2018 is afgesloten met een negatief resultaat van € 50.000, tegenover een neutrale begroting.

Baten

Het totaal aan baten was € 0,9 miljoen hoger dan begroot en kwam uit op € 21,3 miljoen euro.

Dit verschil wordt verklaard door:

- De baten vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap die € 0,8 miljoen hoger waren dan begroot. Dit bedrag bestaat voor € 0,5 miljoen uit werkdrukgeden en compensatie loonkostenstijging, voor € 0,2 miljoen uit projectbaten co-teaching en teambeurzen, en voor € 0,1 miljoen hogere baten van Samenwerkingsverbanden ten behoeve van het verbeteren van de basisondersteuning aan leerlingen. De extra baten die werden gerealiseerd in verband met groei van het totale leerlingaantal werden volledig tenietgedaan door de gedaalde baten ten behoeve van de opvang van nieuwkomers (plus resp. min € 0,1 miljoen).
- De baten van gemeenten, die € 0,1 miljoen hoger waren dan begroot. Dit betrof subsidies voor de eerste inrichting van groeiscolen.

Ten opzichte van 2017 groeiden de baten met € 1,5 miljoen, volledig veroorzaakt door de rijksbaten. De groei van de rijksbaten wordt deels verklaard door looncompensatie (€ 0,8 miljoen), werkdrukgeden (€ 0,2 miljoen), projectbaten co-teaching en teambeurzen (€ 0,4 miljoen), en hogere baten van Samenwerkingsverbanden ten behoeve van het verbeteren van de basisondersteuning aan leerlingen (€ 0,1 miljoen).

Lasten

Het totaal aan lasten was bijna € 1,0 miljoen hoger dan begroot, vooral omdat de niet-begrote baten werden omgezet in personeel (hogere bezetting en hogere lonen) en in materiële inkopen.

De 4,2 FTE hogere bezetting en de 1,7% hogere loonkosten per FTE (GPL) vergden samen € 0,6 miljoen extra.

Op personeelsgebied werd verder nog € 0,1 miljoen extra gereserveerd voor langdurig zieken, en € 0,1 miljoen meer dan begroot uitgegeven aan opleidingskosten (project Teambeurs). Een voordelig verschil van € 0,1 miljoen werd gerealiseerd door extra ontvangsten van het UWV in het kader van zwangerschapsverlof.

In de materiële kosten leiden de extra uitgaven aan leermiddelen van € 0,2 miljoen en inhaalafschrijvingen van € 0,1 miljoen tot verschillen ten opzichte van de begroting. Deze laatste post stond tegenover de subsidies voor de eerste inrichting van groeischolen (zie boven bij de baten van gemeenten). Om de post leermiddelen engszins beheerst te laten stijgen geeft Klasse extra aandacht aan het “ontstapelen” van leermiddelen: Zorgen dat lesmethodes inclusief werkboeken maar in één vorm voorkomen, en niet zowel op papier als in het tablet-onderwijs.

In vergelijking met 2017 maakte Stichting Klasse € 1,6 miljoen meer kosten. Bovengenoemde verschillen ten opzichte van de begroting komen globaal gezien overeen met de verschillen in 2017, waarbij alleen al de loonkosten € 1,4 miljoen stegen: € 0,5 door een grotere bezetting en € 0,9 miljoen door de loonsverhoging (met terugwerkende kracht tot 1-1-2018) in de herfst van 2018.

Balans	<i>bedragen in € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2017
1. Activa	1.2 Materiële vaste activa	1.764	1.726
	1.5 Vorderingen	1.918	1.828
	1.7 Liquide middelen	3.431	3.000
Totaal 1. Activa		7.112	6.555
2. Passiva	2.1 Eigen vermogen	1.959	2.010
	2.3 Voorzieningen	2.413	2.269
	2.5 Kortlopende schulden	2.740	2.276
Totaal 2. Passiva		7.112	6.555

Balans vergelijking: stand 31-12-2018 versus stand 31-12-2017

- De Materiële Vaste Activa met € 38.000 gegroeid naar € 1,76 miljoen, wegens de hogere investeringen dan afschrijvingen (conform begroting).
- De Vorderingen zijn met € 90.000 gegroeid naar € 1,92 miljoen door vorderingen op gemeenten in verband met materiele bekostiging van de groei van de scholen Dick Bruna en De Venen.
- Het Eigen vermogen is gedaald met K€ 51 naar € 1,96 miljoen als gevolg van het negatieve resultaat over 2018.
- De voorzieningen zijn met € 144.000 gegroeid naar € 2,41 miljoen; er is iets meer gedoteerd dan uitgegeven.
- De kortlopende schulden lopen op met € 464.000 naar € 2,74 miljoen. Dit betreft hogere bedragen af te dragen sociale lasten en pensioenen wegens gestegen lonen, en vooruitontvangsten van gemeente Gouda ten behoeve van de verbouwing van Ark (Clematislaan).
- Bovengenoemde verschijnselen zijn bij elkaar opgeteld de oorzaak van de toename van het saldo liquide middelen met € 431.000 naar 3,43 miljoen euro

Treasury

In 2016 heeft Stichting Klasse haar treasurystatuut aangepast, onder andere ingegeven door de wijziging in de regelgeving (“Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016”).

Refererend aan deze Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 en aan haar eigen treasurystatuut, stelt Stichting Klasse dat zij als meest risicovolle beleggingen twee spaarrekeningen met een rente van rond 1% aanhoudt bij een Nederlandse bank.

Daar stond in 2018 gemiddeld € 2,8 miljoen op geparkeerd, direct opvraagbaar.

Investeringsbeleid

Zodra de financiële kengetallen aangeven dat er ruimte is, zoekt Stichting Klasse naar een balans tussen investeringen in personeel en onderwijskwaliteit enerzijds, en investeringen in duurzame goederen zoals meubilair, digiborden, lesmethodes, enzovoorts anderzijds.

Gezien de staat van de materiele vaste activa begin 2016 heeft Stichting Klasse ervoor gekozen om in 2016 en verder, elk jaar minimaal het bedrag aan afschrijvingen te investeren.

Voor 2018 en 2020 was afgezien van deze insteek- begroot om de te verbouwen scholen Theo Thijssen en SO/VSO de Ark, en de nieuw te bouwen Dick Brunaschool voor zover nodig te voorzien van nieuw meubilair. Per school is dat zo’n € 200.000.

De investeringsbudgetten voor nieuwe lesmethodes worden decentraal door de schooldirecteuren beheerd. Alle overige investeringsbudgetten worden centraal beheerd.

Hoofdstuk VII. Continuïteitsparagraaf

Het vooruitkijken naar komende jaren is een onderdeel van de verantwoording over het voorgaande jaar. Stichting Klasse hecht aan deze paragraaf, maar merkt op dat deze blik op de toekomst uitgaat van de op dit moment bekende ontwikkelingen en voor een belangrijk deel een inschatting is.

VII.1. Prognose aantal leerlingen

In 2017/2018 telde Klasse 16 scholen en 2.680 leerlingen. In het schooljaar 2018/2019 staat de teller op 2.745 leerlingen.

De aanhoudende daling van het aantal kinderen in de regio leidt er voorsnog niet toe dat het totaal aantal leerlingen op onze scholen de komende jaren onder druk komt te staan. Met de aandacht voor het verbeteren van de onderwijskwaliteit en actieve communicatie wil Klasse deze trend vasthouden. Zo investeren de scholen van Klasse volop in het profileren van onderscheidende kenmerken. Door het vergroten van het relatieve marktaandeel van het openbaar onderwijs in de regio denkt Klasse het aantal leerlingen langzaam te kunnen laten groeien richting de 3.000 leerlingen.

Onderstaande tabel toont de prognose van het leerlingenaantal in de komende jaren. Dit betreft een actualisatie van de cijfers op basis van een bijgestelde prognose.

Leerlingen Stg. Klasse op teldatum 1 oktober	2018 realisatie	2019 prognose	2020 prognose	2021 prognose	2022 prognose	2023 prognose
Gouda	1.170	1.208	1.253	1.290	1.315	1.321
Reeuwijk-Bodegraven	604	615	617	610	617	620
Waddinxveen	524	575	585	605	625	625
Woerden	447	448	457	447	460	476
TOTAAL	2.745	2.846	2.912	2.952	3.017	3.042

VII.2. Prognose aantal medewerkers

Gezien bovenstaande leerlingprognose zal het aantal medewerkers vanaf 2017 langzaam stijgen.

FTE's Stichting Klasse gem. per kalenderjaar excl. ziektevervang	2018 realisatie	2019 prognose	2020 prognose	2021 prognose	2022 prognose	2023 prognose
Onderwijzend personeel	184	183	184	187	190	193
Onderwijsondersteunend personeel (direct)	30	30	31	32	33	34
Totaal primair personeel	214	213	215	219	223	227
Directie	17	17	17	17	17	17
Onderwijsondersteunend personeel (indirect)	15	15	15	15	15	15
Totaal Secundair personeel	32	32	32	32	32	32
Totaal	246	245	247	251	255	259

VII.3. Financieel beleid en prognose

Door een evenwichtig financieel beleid is Stichting Klasse nog altijd “in control”. De risico’s zijn in beeld waardoor bijsturen en waar nodig ingrijpen mogelijk is. In de begroting 2019 zijn concreet vier risico’s benoemd: de tijdige aanpassing van de formatie aan de structureel lagere inkomsten, de continuïteit van kleine scholen, het eigen risicodragerschap voor het ziekteverzuim, en een overschrijding van het verbouwingsbudget van obs Dick Bruna en SO/VSO De Ark. Een verdere beschouwing van deze risico’s is bijgevoegd in paragraaf VII.5.

Om de grip op de organisatie te verbeteren is een planmatige kwaliteitscyclus ontwikkeld, de scholenmonitor, waarin behalve de onderwijskwaliteit ook aandacht is voor formatie en bedrijfsvoering. Alle directeuren maken twee keer per jaar een analyse van hun school en bespreken deze met het college van bestuur. Op die manier wordt het mogelijk (bij) te sturen op kwaliteit, opbrengsten en bedrijfsvoering.

VII.4. Meerjarenbegroting 2019-2023

Meerjaren Exploitatiebegroting		Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
	Leerlingaantal 1 oktober t-1	2.658	2.680	2.745	2.846	2.912	2.952	3.017
	Bezetting in FTE's excl. vervangers gemiddeld	239,9	245,9	244,7	246,7	251,4	255,1	259,1
	Bezetting in FTE's vervangers gemiddeld	4,2	5,5	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
	GPL excl. vervangers [in € 1.000 / FTE / jaar]	63,5	66,8	68,9	68,9	68,9	68,9	68,9
	GPL vervangers [in € 1.000 / FTE / jaar]	56,2	58,6	60,4	60,4	60,4	60,4	60,4
	<i>(bedragen in € 1.000)</i>							
		Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Baten	3.1 Rijksbijdragen incl. Samenwerkingsverbanden	18.878	20.437	20.698	20.853	21.213	21.480	21.770
	3.2 Overige overheidsbijdragen (vnl. Gemeenten)	438	471	379	379	379	379	379
	3.5 Overige baten	443	352	289	289	289	289	289
Totaal 3. Baten		19.759	21.260	21.366	21.521	21.881	22.148	22.437
4. Lasten	4.1 Personele lasten	-16.352	-17.726	-18.052	-18.187	-18.513	-18.770	-19.041
	4.2 Afschrijvingskosten	-395	-485	-402	-422	-442	-462	-482
	4.3 Huisvestingslasten	-1.544	-1.526	-1.535	-1.535	-1.535	-1.535	-1.535
	4.4 Overige lasten	-1.474	-1.597	-1.373	-1.373	-1.387	-1.377	-1.375
Totaal 4. Lasten		-19.766	-21.334	-21.362	-21.517	-21.877	-22.144	-22.433
5. Financiële b&l	5.1 Rente baten	23	27	0	0	0	0	0
	5.5 Financiële lasten	-5	-4	-4	-4	-4	-4	-4
Totaal 5. Financiële baten en lasten		19	23	-4	-4	-4	-4	-4
Resultaat		12	-50	0	0	-0	-0	0

Meerjaren Liquiditeitenbegroting		Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
<i>(bedragen in € 1.000)</i>								
Kasstroom uit operationele activiteiten								
	Netto Resultaat	12	-50	0	0	-0	-0	0
	Aanpassingen voor:							
	- afschrijvingen	395	485	402	422	442	462	482
	- mutaties voorzieningen	23	144	-671	-321	34	-75	1
	Veranderingen in vlottende middelen:							
	- vorderingen	-43	-89	100	100	0	0	0
	- schulden	75	464	0	0	0	0	0
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		462	953	-169	201	476	387	484
Kasstroom uit investeringsactiviteiten								
	Investerings in materiële vaste activa	-517	-523	-350	-750	-350	-350	-350
	Ontvangen voor materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-517	-523	-350	-750	-350	-350	-350
Kasstroom uit financieringsactiviteiten								
		0	0	0	0	0	0	0
Mutatie liquide middelen		-56	430	-519	-549	126	37	134
	Beginstand liquide middelen 1 januari	3.056	3.000	3.431	2.912	2.363	2.489	2.527
	Eindstand liquide middelen 31 december	3.000	3.431	2.912	2.363	2.489	2.527	2.660

Meerjaren Balansbegroting		Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
<i>(bedragen in € 1.000)</i>								
Activa								
	Materiële vaste activa	1.726	1.764	1.712	2.040	1.948	1.836	1.704
	Vorderingen	1.828	1.918	1.818	1.718	1.718	1.718	1.718
	Liquide middelen	3.000	3.431	2.912	2.363	2.489	2.527	2.660
Totaal Activa		6.555	7.112	6.442	6.121	6.155	6.080	6.082
Passiva								
	Eigen vermogen	2.010	1.959	1.960	1.960	1.960	1.959	1.960
	Voorzieningen	2.269	2.413	1.742	1.421	1.455	1.381	1.382
	Kortlopende schulden	2.276	2.740	2.740	2.740	2.740	2.740	2.740
Totaal Passiva		6.555	7.112	6.442	6.121	6.155	6.080	6.082

Toelichting op de meerjarenbegroting 2019-2023

De meerjarenbegroting 2019-2023 is zo veel mogelijk gebaseerd op de op 27 november 2018 door de raad van toezicht goedgekeurde en door het college van bestuur van Stichting Klasse vastgestelde documenten in deze.

Vanzelfsprekend geldt dit alleen voor de begrote winst- en verliescijfers 2019–2023; de begrote eindbalans 2018 is vervangen door de werkelijk gerealiseerde versie. Het resultaat van deze exercities is te zien op de vorige pagina.

Meerjaren Exploitatiebegroting 2019-2023

De leerlingaantallen stijgen in de periode tot 1-10-2022 langzaam naar 3.017 vanaf de huidige 2.745 leerlingen. Die stijging wordt vooral door Kindcentrum Ontdekkingsreizigers in Gouda en door de Dick Brunaschool in Waddinxveen veroorzaakt. Tegelijkertijd is de verwachting dat de leerlingaantallen bij de scholen die afgelopen jaren in meer of mindere mate krompen, stabiliseren.

Het aantal FTE's exclusief vervangers kan langzaam stijgen van 246 FTE in 2018 naar 259 FTE in 2023. Deze stijging hangt samen met de stijging van het leerlingaantal en met de voorziene geldstroom voor werkdrukverlichting. De gelden voor werkdrukverlichting worden verwerkt in het personeels- en arbeidsmarktbeleid: meer rijksbaten betekent meer ruimte voor personele inzet.

Het aantal vervangers wordt structureel begroot op zes FTE (2,4% van de reguliere bezetting). Het huidige verzuim- en vervangingsbeleid resulteert in een verzuimpercentage van ruim 4% en dat rechtvaardigt deze lage inschatting.

De gemiddelde personeelslast (GPL) is in de hele periode 2019-2023 bewust gelijk gehouden op € 68.900 per FTE per jaar. Ook op de baten is na 2019 geen loon- of prijsindex losgelaten. Daarmee ontstaat een evenwicht tussen baten en lasten.

De rijksbijdragen variëren met de leerlingaantallen, en bovendien is een groei van de rijksbijdrage ten behoeve van personeel- en arbeidsmarktbeleid (in euro's per leerling) voorzien.

De stijging van de personeelslasten wordt alleen veroorzaakt door een toename van het aantal FTE's. De overige personeelslasten worden geacht gelijk te blijven.

De afschrijvingslasten stijgen langzaam naar € 500.000 per jaar, het gemiddelde investeringsniveau van de komende jaren.

Meerjaren Liquiditeitenbegroting 2019-2023

De liquiditeitenbegroting is een resultante van de exploitatiebegroting, de investeringsbegroting en het verloop van de Voorzieningen.

De balanspost vorderingen wordt geacht in twee stappen van € 100.000 per jaar terug te zakken naar het niveau ultimo 2016. Ultimo 2018 stonden er namelijk 2 incidentele vorderingen op de balans.

De kortlopende schulden blijven gelijk op het niveau van eind 2018.

Onderaan de streep nemen de liquiditeiten in 2019 en 2020 telkens wat af ondanks een neutraal exploitatiesaldo, doordat de hoeveelheid afschrijvingen kleiner is dan de hoeveelheid investeringen en doordat de dotaties aan de voorziening groot onderhoud kleiner zijn dan de gemiddelde onttrekking.

Meerjaren Balansbegroting 2018-2022

Net als in de meerjarenliquiditeitenbegroting is ook in de meerjarenbalansbegroting te zien dat er een piek in de investeringen aankomt door de oplevering van de Dick Brunaschool en SO/VSO De Ark in 2020.

Ook de afname van de voorzieningen in de loop van de planperiode zorgt voor een afname in de liquide middelen.

VII.5. Ratio's en risico's

Deze paragraaf is een zo minimaal mogelijk bijgewerkte versie van de risicoparagraaf in de begroting 2019-2023.

Kengetallen	Norm	Realisatie	Realisatie	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Solvabiliteit	> 20%	31%	28%	30%	32%	32%	32%	32%
Solvabiliteit II	> 30%	65%	61%	57%	55%	55%	55%	55%
Liquiditeit	1 - <2	2,1	2,0	1,7	1,5	1,5	1,5	1,6
Rentabiliteit	0% - <1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Weerstandsvermogen	5% - <15%	10%	9%	9%	9%	9%	9%	9%
Kapitalisatiefactor	25% - <35%	33%	33%	30%	28%	28%	27%	27%
-> Financieringsfunctie	-	13%	11%	10%	11%	10%	10%	9%
-> Transactiefunctie	-	12%	13%	13%	13%	13%	12%	12%
-> Financiële buffer	5% - <10%	8%	9%	6%	5%	5%	5%	5%
Huisvestingsratio	<10%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%

Ratio's

Conclusie uit de ratio's is dat Stichting Klasse in de periode tot en met 2023 financieel gezond blijft. De minimale financiële buffer is (in 2023) zo'n 5% van de totale baten, oftewel € 1,1 miljoen. Dit bedrag wordt hieronder afgezet tegen de risico's.

Risico's

Stichting Klasse beschouwt risico's die zij loopt een aantal keren per jaar, waarna eventueel bijsturing plaatsvindt om de risico's te verkleinen.

Op dit moment is de stand van de risico's als volgt (bedragen x 1000):

1) Continuïteit kleine scholen

Impact: Orde grootte € 100 - € 300

Kans: 20%-40%

Binnen Stichting Klasse functioneert een aantal kleine scholen. Die scholen blijven bij voorkeur open. Als onverhoopt een besluit zou vallen om een school te sluiten, dan is er geld nodig voor de overplaatsing van medewerkers en voor de afschrijving van investeringen, voor zover die niet gebruikt kunnen worden op andere scholen van Stichting Klasse. Zolang de stichting niet te maken heeft met krimp van leerlingaantallen maar wel met vergrijzing van het personeelsbestand, is het bedrag nodig voor herplaatsing relatief laag, zo'n € 150. De materiële component zal ook die orde grootte zijn, samen minimaal € 100 en maximaal € 300.

2) **Ongedekte overschrijding van het bestuursformatieplan:**

Impact: € 100 - € 200

Kans: 40%-60%

Benadering risico: 3 FTE overschrijding maal twaalf maanden is € 200

Toelichting: Het komt steeds minder vaak voor dat een ongedekte overschrijding voordoet van de geplande personeelsbezetting (bestuursformatieplan). Toch kan er door een samenloop van omstandigheden gedurende een schooljaar een aantal FTE's medewerkers meer aanwezig zijn dan waar dekking voor is.

3) **Eigen risicodrager ziekteverzuim**

Impact: € 200 -€ 500

Kans: 20%-40%

Maximaal risico is een stijging van het ziekteverzuim naar het oude niveau van 7%. Om dit te voorkomen is het handhaven van een goed ziekteverzuimbeleid en het tijdig en op de juiste manier inzetten van de arbodienst van het grootste belang.

Daarnaast wordt in de begroting uitgegaan van 4,3% ziekteverzuim en 2,4% vervanging.

Niet alle ziekteverzuim wordt dus vervangen door externe tijdelijke medewerkers. Bij een stijging naar 7% ziekteverzuim en 5,5% vervanging zou Stichting Klasse een extra kostenpost hebben op jaarbasis van ongeveer € 500.

4) **Ongedekte overschrijding verbouwing (V)SO de Ark en OBS Dick Bruna**

Impact: € 300 - € 500

Kans: 30%-50%

De projectbegrotingen van de verbouwing van (V)SO de Ark in Gouda en van de nieuwbouw van OBS Dick Bruna in Waddinxveen kunnen overschreden worden. De grootste –eventuele- overschrijdingen komen ten laste van de gemeenten Gouda en Waddinxveen.

Kleinere overschrijdingen, bijvoorbeeld meerwerk door voortschrijdend inzicht bij Stichting Klasse, en de kleinere tegenvallers, zouden samen op kunnen lopen tot € 500.

Financiële buffer versus risico's

Het totaal aan maximale risico's, dus als alle risico's tegelijk in één jaar werkelijkheid worden in hun gemiddelde omvang, is 1,1 miljoen euro. De financiële buffer is 1,1 miljoen euro, zoals hierboven gesteld. Daarmee is de buffer toereikend om de risico's te dragen, en andersom vereisen de risico's een financiële buffer van de huidige omvang.

Bijlage I: Nevenactiviteiten leden college van bestuur en raad van toezicht 2018

Leden en nevenactiviteiten raad van toezicht

De heer drs. M.P. Angenent MPA

Partner bij Pafort & Partners, De specialisten voor hoger onderwijs

Nevenactiviteiten:

- Voorzitter raad van toezicht van Talent Primair, Stichting voor Basisonderwijs in de Gooi- en Vechtstreek
- Bestuurslid van de Stichting Geert Groote School Amsterdam en de stichting Vrije School Amstelveen
- Voorzitter visitatiecommissies bij Raeflex, visitatie-organisatie voor woningcorporaties
- Voorzitter Rekenkamercommissie gemeente Echt-Susteren

Mevrouw drs. J. J. Kraeima

Stafmanager HR / lid Managementteam RVKO

Geen nevenactiviteiten

Mevrouw drs. ing. M.E.C. Leyte-Smeets

Interim-manager/organisatieadviseur bij Rainmen

Nevenactiviteiten:

- Lid Ondersteuningsplanraad Samenwerkingsverband Utrecht-West

De heer J. Pol

Joop Pol, interim-management en organisatieverbetering

Nevenactiviteiten:

- Bestuurslid Stichting Regio Art Rijnmond, vereniging voor kunstenaars, die een galerie beheert en kunst uitleent

De heer mr. B. Zoodsma MPC CPC

Business Controller bij de gemeente Den Haag

Nevenactiviteiten:

- Voorzitter raad van toezicht van de Stichting Bibliotheek De Groene Venen
- Lid raad van tucht, Certified Public Controllersopleiding

Leden en nevenactiviteiten college van bestuur

De heer drs. F. Tigges

Voorzitter

Geen nevenactiviteiten

Mevrouw C.C. Wieman Msc.

Lid

Nevenactiviteit:

- Lid raad van toezicht Kinderopvangorganisatie 2Samen

Financieel jaarverslag

Stichting Klasse

2018

15 mei 2019

Inhoud financieel jaarverslag

Balans per 31-12-2018	34
Staat van baten en lasten 2018.....	35
Kasstroomoverzicht 2018.....	36
Grondslagen	37
Toelichting behorende tot de balans	42
Niet uit de balans blijkende verplichtingen.....	49
Toelichting behorende bij de staat van baten en lasten.....	50
Overzicht verbonden partijen	53
WNT Klasse indeling	54
WNT Topfunctionarissen.....	55
Ondertekening jaarrekening	56
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	57
Bestemming resultaat	60
Gebeurtenissen na balansdatum	61
Gegevens over de rechtspersoon.....	62
Bijlage: Onderwijs subsidies Gemeente OAB 2018.....	63
Bijlage: Uitsplitsing overige vorderingen, overige schulden en overige kosten	64

Balans per 31-12-2018

Stichting Klasse
(na voorgestelde resultaatbestemming)

	31-12-2018		31-12-2017
	€		€
ACTIVA			
Vaste activa			
1.2 Materiële vaste activa	<u>1.763.643</u>		<u>1.726.013</u>
	1.763.643		1.726.013
Vlottende activa			
1.3 Vorderingen	1.917.660		1.828.167
1.4 Liquide middelen	<u>3.430.765</u>		<u>3.000.357</u>
	5.348.425		4.828.524
TOTAAL ACTIVA	7.112.068		6.554.537
PASSIVA			
2.2 Eigen vermogen	1.959.426		2.009.867
2.3 Voorzieningen	2.412.896		2.268.815
2.5 Kortlopende schulden	2.739.746		2.275.855
TOTAAL PASSIVA	7.112.068		6.554.537

Staat van baten en lasten 2018

Stichting Klasse			
	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	20.437.086	19.644.407	18.878.015
3.2 Overige overheidsbijdragen	471.263	371.432	437.587
3.3 Overige baten	351.868	331.000	443.026
Totaal baten	21.260.217	20.346.839	19.758.628
Lasten			
4.1 Personeelslasten	17.725.621	17.026.354	16.352.074
4.2 Afschrijvingen	484.905	377.000	395.337
4.3 Huisvestingslasten	1.525.641	1.587.253	1.544.262
4.4 Overige lasten	1.597.359	1.372.232	1.474.137
Totaal lasten	21.333.526	20.362.839	19.765.810
Saldo baten en lasten	73.309-	16.000-	7.182-
5. Financiële baten en lasten	22.868	16.000	18.742
Nettoresultaat	50.441-	-	11.560

Kasstroomoverzicht 2018

Stichting Klasse

	2018 €	2017 €	
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten	73.310-	7.182-	
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen	484.905	395.337	zie 1.2
- mutaties voorzieningen	144.081	23.374	zie 2.3
	<u>628.986</u>	<u>418.711</u>	
Veranderingen in vlottende middelen:			
- vorderingen	89.493-	43.028-	zie 1.3
- schulden	463.891	74.656	zie 2.5
	<u>374.398</u>	<u>31.628</u>	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	930.074	443.157	
Financiële baten en lasten	22.868	18.742	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>952.942</u>	<u>461.899</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële vaste activa	522.534-	517.473-	zie 1.2
Ontvangen voor materiële vaste activa	-	-	
	<u>522.534-</u>	<u>517.473-</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>522.534-</u>	<u>517.473-</u>	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Mutatie liquide middelen	430.408	55.574-	
	Liquide middelen	Liquide middelen	
Stand liquide middelen ultimo jaar	3.430.765	3.000.357	
Stand liquide middelen aanvang jaar	3.000.357	3.055.931	
Toename in boekjaar 2018	<u>430.408</u>	<u>55.574-</u>	

Grondslagen

Stichting Klasse

Grondslagen van waardering voor activa en passiva

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. De jaarrekening is door het bestuur opgesteld op 17 mei 2018 en luidt in euro's.

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Waardering van de activa en passiva

1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte economische levensduur.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.

Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	Afschrijvings- termijn in maanden	Afschrijvings- percentage per jaar	Activerings- grens in €
Verbouwingen	120	10%	1.000
Meubilair	120	10%	1.000
Apparatuur	60	20%	1.000
ICT	36	33%	1.000
Servers	36	33%	1.000
Leermethodes	60	20%	1.000
Investeringen i.h.k.v. groot onderhoud	120	10%	1.000

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is bijvoorbeeld sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor een uiteenzetting ten einde vast te kunnen stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de paragraaf waardevermindering.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Waardevermindering

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Schattingswijzigingen

Er zijn geen afschrijvingspercentages per categorie gewijzigd, de activeringsgrens is gelijk gebleven, en er hebben zich geen herwaarderingen voorgedaan.

1.5 Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn, wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten.

Voorzieningen wegens oninbaarheid dienen in mindering te worden gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.1 Eigen vermogen

Bestemmingsreserve

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door de stichting is aangebracht.

2.3 Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans.

2.5 Kortlopende schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De overlopende passiva betreffen de vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Waardering van de baten en lasten

3 + 4 Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De rijksbijdrage OCW betreft de vergoeding voor personele- en exploitatiekosten toegerekend aan het verslagjaar.

Het resultaat van de exploitatie wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is/zijn bepaald.

3.1 + 3.2 Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

4.1 Personeelslasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenen

De instelling heeft de toegezegd-pensioenregelingen bij bedrijfstakpensioenfondsen verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrageregeling. Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere

verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

4.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

4.4 Overige instellingslasten

Operationele leasing

Stichting Klasse heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt.

Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing.

Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

5. Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Toelichting Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan die in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Beleidsregels toepassing WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) is met ingang van 1 januari 2013 van kracht. De meest actuele regelgeving met betrekking tot dit betreffende boekjaar is gehanteerd om de overzichten aangaande de bezoldiging topfunctionarissen samen te stellen.

Toelichting behorende tot de balans

Stichting Klasse

Toelichting behorende tot de balans										
Stichting Klasse										
	Aanschafwaarde 01-01-2018	Cumulatieve afschrijvingen en waardevermin- deringen 01-01-2018	Boekwaarde 01-01-2018	Investerings- 2018	Afschrijvingen regulier 2018	Desinves- teringen 2018 aanschafwaarde	Desinves- teringen 2018 cum.afschrijving	Aanschafwaarde 31-12-2018	Cumulatieve afschrijvingen en waardevermin- deringen 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2018
1.2 Materiële vaste activa										
1.2.1 Gebouwen en terreinen	223.207	121.567	101.640	-	21.597	-	-	223.207	143.164	80.043
1.2.2 Inventaris en apparatuur	2.931.765	1.830.306	1.101.459	368.832	286.170	647.599	633.640	2.652.998	1.482.836	1.170.162
1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.537.710	1.014.796	522.914	153.702	162.510	218.424	217.756	1.472.988	959.550	513.438
Totaal materiële vaste activa	4.692.682	2.966.669	1.726.013	522.534	470.277	866.023	851.396	4.349.193	2.585.550	1.763.643

De gehanteerde afschrijvingspercentages variëren van 5% tot 33,3%. Voor een verdere uiteenzetting van de afschrijvingspercentages verwijzen wij u naar de waarderingsgrondslagen.

Toelichting behorende tot de balans
Stichting Klasse

31-12-2018

31-12-2017

1.3 Vorderingen

Alle vorderingen, met uitzondering van de hieronder genoemde handelsvorderingen, hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

1.3.1 Debiteuren	44.169	52.927
1.3.2 OCW / LNV	1.051.350	1.021.769
1.3.6 Overige overheden	256.412	-
1.3.7 Overige vorderingen *	134.840	364.920
1.3.8 Overlopende activa		
- Vooruitbetaalde kosten	458.905	388.551
Totaal overlopende activa	458.905	388.551
1.3.9 Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	28.016-	-
Totaal vorderingen	1.917.660	1.828.167

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	2018	2017
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	28.016	-
Vrijval	-	-
Stand per 31 december	28.016	-

* Voor een nadere uiteenzetting van de overige vorderingen opgenomen onder 1.3.7 verwijzen wij u naar de opgenomen bijlage aan het eind van dit document

31-12-2018

31-12-2017

1.4 Liquide middelen

1.4.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	3.430.765	3.000.357
Totaal liquide middelen	3.430.765	3.000.357

De liquide middelen staan allen ter vrije beschikking per 31 december 2018

	Stand per 01-01-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
2.2 Eigen vermogen				
Algemene reserve/bestemmingsreserve				
2.2.1 Algemene reserve	2.009.867	50.441-	-	1.959.426
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek) *	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	2.009.867	50.441-	-	1.959.426

	Stand per 01-01-2018	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Stand per 31-12-2018
2.3 Voorzieningen					
2.3.1 Personeelsvoorzieningen					
<i>Jubileumgratificaties *</i>	516.913	30.000	20.665	57.436	468.812
<i>Eigen risico drager Vervangingsfonds **</i>	95.880	193.583	57.809	38.070	193.584
<i>Voorziening WGA-WIA ***</i>	-	-	-	-	-
<i>Voorziening ZW-Whk ****</i>	47.696	-	47.696	-	-
<i>Overige</i>	-	-	-	-	-
Totaal personeelsvoorzieningen	660.489	223.583	126.170	95.506	662.396
2.3.3 Overige voorzieningen					
<i>Voorziening Groot Onderhoud (VGO)</i>	1.608.326	400.000	257.826	-	1.750.500
Totaal voorzieningen	2.268.815	623.583	383.996	95.506	2.412.896

Voorzieningen	Voorzieningen		
	Kortlopende deel < 1 jaar	Middellange deel > 1 jaar	Langlopende deel > 5 jaar
2.3.1 Personeelsvoorzieningen	159.846	168.373	334.176
2.3.3 Overige voorzieningen	640.880	311.575	798.045
	800.726	479.948	1.132.221

* Jubileumgratificaties: berekend met een discontovoet van 1%, een pensioenleeftijd van 68 jaar, en een samengestelde blijfkans van 97%

** Eigen risico drager Vervangingsfonds: Per 1-1-2016 is Stg. Klasse eigen risico drager, en treft om die reden een voorziening ter grootte van alle toekomstige loonkosten van ongeneeslijk geachte langdurig zieken

*** Voorziening WGA-WIA: Stg. Klasse verwacht wegens nieuwe ontwikkelingen dat het UWV geen enkele WGA uitkering meer zal verhalen.

**** Voorziening ZW-Whk: Als gevolg van geen enkele ZW-uitkering in 2017 krijgt Stichting Klasse te maken met het standaard premiepercentage Werkhervattingskas (Whk) in 2019. Daarmee vervalt op dit moment de grond voor een voorziening ZW-Whk.

31-12-2018

31-12-2017

2.5 Kortlopende schulden

2.5.3 Crediteuren	244.015	215.366
2.5.4 OCW / LNV	169.476	201.942
2.5.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen - <i>Loonheffing</i>	<u>716.013</u>	<u>625.183</u>
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	716.013	625.183
2.5.8 Schulden terzake van pensioenen	283.835	182.893
2.5.9 Overige kortlopende schulden *	579.895	377.341
2.5.10 De overlopende passiva		
- <i>Vooruitontvangen subsidies OCW/LNV geoormerkt</i>	165.182	159.150
- <i>Vakantiegeld en -dagen</i>	532.217	501.673
- <i>Overige overlopende passiva</i>	<u>49.113</u>	<u>12.307</u>
Totaal overlopende passiva	<u>746.512</u>	<u>673.130</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>2.739.746</u>	<u>2.275.855</u>

* Voor een nadere uiteenzetting van de overige kortlopende schulden opgenomen onder 2.5.9 verwijzen wij u naar de opgenomen bijlage aan het eind van dit document.

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan een jaar.

De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Overzicht vorderingen op OCW

toelichting op post 1.3.2

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	5/12 van toewijzing EUR	Vordering op OCW ultimo verslagjaar EUR
	Kenmerk	Datum				
Personele bekostiging regulier 2018/2019						
Gespecificeerd per BRINnummer:						
10CR	894762-02	22-10-2018	512.846	177.188	213.686	36.498
11OC	897037-02	22-10-2018	847.666	292.869	353.194	60.326
15AN	898284-02	22-10-2018	1.269.540	438.626	528.975	90.349
15XO	899944-02	22-10-2018	1.900.302	656.554	791.793	135.238
16GW	889506-02	22-10-2018	1.157.108	399.781	482.128	82.348
18IX	900170-02	22-10-2018	270.894	93.594	112.873	19.279
18JF	900172-02	22-10-2018	1.489.188	514.515	620.495	105.981
18OA	900117-02	22-10-2018	701.263	242.286	292.193	49.907
19XZ	902926-02	22-10-2018	906.566	313.219	377.736	64.517
21QK	901535-02	22-10-2018	942.651	325.686	392.771	67.085
22KD	902366-02	22-10-2018	665.482	229.924	277.284	47.360
24ZC	902110-02	22-10-2018	707.338	244.385	294.724	50.339
subtotaal			11.370.845	3.928.627	4.737.852	809.225
Bekostiging zware ondersteuning personeel 2018/2019						
19XZ	903190-02	22-10-2018	1.806.420	624.118	752.675	128.557
subtotaal			1.806.420	624.118	752.675	128.557
Impulsgebieden 2018/2019						
15AN	910547-02	22-10-2018	190.176	65.706	79.240	13.534
15XO	910686-02	22-10-2018	235.739	81.448	98.225	16.777
subtotaal			425.915	147.154	177.465	30.311
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	deel 2018	Vordering op OCW ultimo verslagjaar
Personele bekostiging groei 2018-2019, peildata 1-11-2018 en 1-12-2018						
41527	959929-01	22-1-2019	84.251	0	18.722	18.722
41527	962906-01	20-2-2019	41.850	0	5.231	5.231
subtotaal			126.102	0	23.954	23.954
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	2/3 van toewijzing	Vordering op OCW ultimo verslagjaar
Bijzondere bekostiging asielzoekers- en/of overige vreemdelingenkinderen 2018-2019 periode 2018-11 t/m 2019-01						
11OC	960353-01	22-1-2019	25.018	0	16.679	16.679
15AN	960172-01	22-1-2019	54.461	0	36.307	36.307
subtotaal			79.479	0	52.986	52.986
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	2/3 van toewijzing	Vordering op OCW ultimo verslagjaar
Bijzondere bekostiging 2e jaars asielzoekerskinderen 2018-2019 periode 2018-11 t/m 2019-01						
11OC	959644-01	22-1-2019	665	0	443	443
15AN	960010-01	22-1-2019	7.149	0	4.766	4.766
22KD	960068-01	22-1-2019	1.663	0	1.108	1.108
subtotaal			9.476	0	6.318	6.318
Eindbalans 2018		Totaal	13.818.236	4.699.898	5.751.249	1.051.350

Overzicht schulden aan OCW

toelichting op post 2.5.4

Omschrijving	Toewijzing					Geschatte schuld aan OCW ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	EUR	EUR	EUR	EUR
Door DUO nog te verrekenen uitkeringskosten ("eigen wachtgelders", "negatief getoetsten") periode 2012-2018:						
alle scholen onder bevoegd gezag 41527						29.092
subtotaal			0	0	0	29.092
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Geschat teveel ontvangen	Geschatte schuld aan OCW ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	EUR	EUR	EUR	EUR
Bijzondere bekostiging leerlingen met een ernstige meervoudige beperking						
BRINnummer 19XZ schooljaar 2015/2016	720987-1	20-11-2015	72.405	72.405	46.259	46.259
BRINnummer 19XZ schooljaar 2016/2017	784632-1	22-11-2016	103.061	103.061	74.953	74.953
subtotaal			175.466	175.466	121.212	121.212
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	5/12 van toewijzing	Vooruitontvangen in 2018 m.b.t. 2019
	Kenmerk	Datum	EUR	EUR	EUR	EUR
Prestatiebox 2018/2019						
10CR	896026-02	22-10-2018	22.611	10.265	9.421	844
11OC	896644-02	22-10-2018	34.300	15.572	14.292	1.281
15AN	897867-02	22-10-2018	50.588	22.967	21.078	1.889
15XO	899599-02	22-10-2018	91.786	41.671	38.244	3.427
16GW	889796-02	22-10-2018	25.102	11.396	10.459	937
18IX	898925-02	22-10-2018	11.689	5.307	4.870	436
18JF	898894-02	22-10-2018	87.954	39.931	36.647	3.284
18OA	899736-02	22-10-2018	38.324	17.399	15.968	1.431
19XZ	890107-02	22-10-2018	26.635	12.092	11.098	994
21QK	901105-02	22-10-2018	49.821	22.619	20.759	1.860
22KD	901016-02	22-10-2018	33.150	15.050	13.813	1.238
24ZC	900754-02	22-10-2018	41.582	18.878	17.326	1.552
subtotaal			513.542	233.148	213.976	19.172
Eindbalans 2018		Totaal	689.008	408.614	335.188	169.476

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Stichting Klasse

Stichting Klasse heeft een contract met het administratiekantoor Mercedes, dat is ingegaan op 1 januari 2014 en een oorspronkelijke looptijd had van 2 jaar. Hieraan gekoppeld zijn een aantal subcontracten waarvan de looptijd gelijk is aan het basiscontract. De verplichting bedraagt ongeveer € 70.000 per jaar. Het te berekenen bedrag is voor een deel opgesteld uit variabele kosten. Dit contract wordt jaarlijks automatisch verlengd.

Het bestuurskantoor van de stichting is gehuisvest in een apart kantoorgebouw waarvoor een huurcontract is afgesloten per 1-1-2014 met een looptijd van 3 jaar. De jaarlijkse huurlast bedraagt € 28.000. Dit contract wordt telkens automatisch met 1 jaar verlengd.

<u>Verplichtingen</u>	<u>Resterende looptijd</u>	<u>1 jaar</u>	<u>1 -5 jaar</u>	<u>> 5 jaar</u>
Merces contract software administratie	2019	70.000		
Leene contract huur bestuurskantoor	2019	28.000		
Veenman contract multifunctionals	t/m 25-9-2019	10.000		
Actacom contract ICT netwerk	t/m 28-6-2019	35.000		
Energie contract elektra	2019-2020	70.000	70.000	
Energie contract gas	2019-2021	130.000	260.000	
Schoonmaakcontract (opzegtermijn 6 mnd)	t/m 01-08-2019	150.000		
TOTAAL		493.000	330.000	0

Toelichting behorende bij de staat van baten en lasten

	2018	Begroting 2018	2017
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1 Rijksbijdrage OCW / LNV			
- Rijksbijdrage sector PO	18.591.171	18.024.011	17.752.764
Totaal Rijksbijdrage OCW / LNV	18.591.171	18.024.011	17.752.764
3.1.2 Overige subsidies OCW			
- Geormerkte OCW subsidies	445.377	263.141	31.585
- Niet-geormerkte OCW subsidies	564.867	612.255	318.240
- Toerekening investeringsubsidies OCW	-	-	-
Totaal overige subsidies OCW	1.010.244	875.396	349.825
3.1.3 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	835.671	745.000	775.426
Totaal Rijksbijdragen OCW	<u>20.437.086</u>	<u>19.644.407</u>	<u>18.878.015</u>
3.2 Overige overheidsbijdragen			
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen			
- Overige gemeentelijke bijdragen en subsidies	465.947	371.432	432.919
Totaal gemeentelijke bijdragen en subsidies	465.947	371.432	432.919
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	5.316	-	4.668
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>471.263</u>	<u>371.432</u>	<u>437.587</u>
3.3 Overige baten			
3.3.1 Verhuur	104.603	95.000	100.983
3.3.2 Detachering personeel	26.632	20.000	70.812
3.3.4 Sponsoring	-	1.000	-
3.3.5 Ouderbijdragen	75	-	400
3.3.6 Overige Overige baten	220.558	215.000	270.831
Totaal overige	220.558	215.000	270.831
Totaal overige baten	<u>351.868</u>	<u>331.000</u>	<u>443.026</u>

	2018	Begroting 2018	2017
4. Lasten			
4.1 Personele lasten			
4.1.1 Lonen en salarissen			
- Brutolonen en salarissen	12.590.745	16.099.021	11.759.941
- Sociale lasten	1.687.433	-	1.514.692
- Premies Participatiefonds	570.046	-	377.303
- Premies Vervangingsfonds	23.878	-	20.099
- Pensioenpremies	1.785.716	-	1.554.401
Totaal lonen en salarissen	16.657.818	16.099.021	15.226.436
4.1.2 Overige personele lasten			
- Dotaties/vrijval personele voorzieningen	128.075	30.000	8.400-
- Personeel niet in loondienst	472.431	437.000	604.887
- Overige personele lasten	616.283	510.333	621.798
Totaal overige personele lasten	1.216.789	977.333	1.218.285
4.1.3 Af: uitkeringen			
	148.986-	50.000-	92.647-
Totaal personele lasten	17.725.621	17.026.354	16.352.074

Per 31-12-2018 waren er 242 FTE in dienst (2017: 240 FTE), en in buitenland geen medewerkers werkzaam

4.2 Afschrijvingskosten			
4.2.2 Materiële vaste activa			
- Gebouwen en terreinen	21.598	22.000	21.598
- Inventaris en apparatuur	232.884	215.000	200.646
- Leermiddelen en overig	133.287	140.000	173.093
- Boekwaarde desinvesteringen *	97.136	-	-
Totaal afschrijvingen materiële vaste activa (inclusief desinvesteringen 2018)	484.905	377.000	395.337
Totaal afschrijvingen	484.905	377.000	395.337

* Boekwaarde deinvesteringen: Als gevolg van inventarisaties in 2018 is 866.022 Euro aan aanschafwaarde MVA afgeboekt, waaraan nog een boekwaarde vast zat van € 14.627. Ook in 2018 is voor de laatste keer een inhaalafschrijving van inventaris gedaan ad € 82.509 tegenover een ontvangst van gemeentesubsidie groei materieel (VidH) ter grootte van hetzelfde bedrag. Voortaan wordt dit soort subsidies op een andere manier in de boekhouding verwerkt.

4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur			
	152.205	160.253	157.734
4.3.3 Onderhoud			
- Onderhoudskosten	130.014	142.000	143.299
- Dotatie voorziening groot onderhoud	400.000	400.000	400.000
Totaal onderhoud	530.014	542.000	543.299
4.3.4 Energie en water			
	236.968	265.000	273.840
4.3.5 Schoonmaakkosten			
	474.614	462.000	444.123
4.3.7 Overige huisvestingslasten			
	131.840	158.000	125.266
Totaal huisvestingslasten	1.525.641	1.587.253	1.544.262

	2018	Begroting 2018	2017
4.4 Overige instellingslasten			
4.4.1 Administratie- en beheerslasten			
- Administratie	120.600	110.000	116.804
- Accountant	24.473	20.000	20.682
- Abonnementen	22.835	50.000	43.268
- Telefoon	13.882	35.000	30.627
- Overige kosten	47.836	52.000	41.405
Totaal administratie- en beheerslasten	229.626	267.000	252.786
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
- Onderhoud / kleine aanschaffingen	283.621	313.232	350.600
- Kopieer en drukwerkkosten	99.261	100.000	83.399
- Leermiddelen	608.328	400.000	516.910
- Activiteiten	74.291	60.000	53.463
- Overige kosten	171.732	130.000	123.448
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.237.233	1.003.232	1.127.820
4.4.3 Dotatie/vrijval overige voorzieningen			
	28.016	5.000	-
4.4.4 Overige			
- MR/OR	5.426	10.000	7.905
- Raad van Toezicht	27.757	35.000	29.654
- Overige lasten	69.301	52.000	55.972
Totaal overige	102.484	97.000	93.531
Totaal overige instellingslasten	1.597.359	1.372.232	1.474.137

* Voor een nadere uiteenzetting van de overige kosten opgenomen onder 4.1.2, 4.3.7, 4.4.1, 4.4.2 en 4.4.4 verwijzen wij u naar de opgenomen bijlage aan het eind van dit document

In het boekjaar zijn de volgende bedragen, inclusief BTW, aan accountants honoraria voor Horlings ten laste van het resultaat gebracht:

Accountantskosten	24.473	20.000	20.682
-------------------	--------	--------	--------

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties).

In de accountantskosten is een bedrag van € 0,- euro opgenomen voor advieswerkzaamheden (2017: € 0,-) en een bedrag van € 0 voor andere controlewerkzaamheden (2017: € 0)

	2018	Begroting 2018	2017
5.1 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten	26.992	20.000	23.365
5.5 Rentelasten	4.124-	4.000-	4.623-
Totaal financiële baten en lasten	22.868	16.000	18.742

Overzicht verbonden partijen

Stichting Klasse

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2018 EUR	Resultaat jaar 2018 EUR	Art 2:403 BW Ja/Nee	Deelname %	Consolidatie %
------	-----------------	------------------	-------------------	----------------------------------	----------------------------	------------------------	---------------	-------------------

Stchting Klasse is niet verbonden aan partijen.

WNT Klasse indeling

Stichting Klasse

	01-01-2018 t/m
	31-12-2018
EUR Bedragen: x 1	Enkelvoudig Realisatie
Complexiteitspunten	
<i>Complexiteitspunten gemiddelde totale baten</i>	4
<i>Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten</i>	3
<i>Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren</i>	4
<i>Totaal aantal complexiteitspunten</i>	11
<i>Bezoldigingsklasse</i>	D
<i>Bezoldigingsmaximum</i>	146.000
<i>Afwijkende bezoldigingsklasse</i>	Niet van toepassing
<i>Afwijkend bezoldigingsmaximum</i>	Niet van toepassing
<i>Toelichting op de WNT</i>	
<i>Bezoldigingsmaximum voorzitter Raad van Toezicht</i>	21.900
<i>Bezoldigingsmaximum overige leden Raad van Toezicht</i>	14.600

WNT Topfunctionarissen

Stichting Klasse

WNT Vermelding bezoldiging topfunctionarissen

Leidingsgevend topfunctionarissen met dienstbetrekking vanaf 1.3e maand van de functie vervulling en gewezen topfunctionarissen (bedragen in €)

Echte of fictieve dienstbetrekking	Aanhef	Voorletters	Tussenvoegsel	Achternaam	Gewoone topfunctionarissen	Functie(s)	Aanvang functie	Einde functie	Taak-omvang (fte)	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	Beloning betaalbaar op termijn	Subtotaal bezoldiging	Over-schuldig bedrag bezoldiging	Totale bezoldiging	Afwijkend WNT-maximum	Individueel WNT-maximum	Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	Aanvang functie voorgaand verslagjaar	Afliep functie voorgaand verslagjaar	Gegevens voorgaand verslagjaar			Ontslaguitkering	
																				Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen in voorgaand verslagjaar	Beloning betaalbaar op termijn in voorgaand verslagjaar	Totale bezoldiging in voorgaand verslagjaar		
J	Dhr.	F.		Tijges	Nee	Voorzitter Cob	1-1-2018	31-12-2018	1,0	107.537	17.754	125.271	-	125.271	n.v.t.	146.000	n.v.t.	1-1-2017	31-12-2017	1,0	98.771	14.425	113.196	n.v.t.
J	Meer.	C.C.		Wierman	Nee	Lid Cob	1-1-2018	31-12-2018	1,0	80.953	12.634	93.587	-	93.587	n.v.t.	146.000	n.v.t.	1-1-2017	31-12-2017	1,0	27.560	4.592	32.152	n.v.t.
J	Dhr.	G.L.		Schierk	Nee	Voorzitter Cob	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1-1-2017	31-8-2017	1,0	78.536	11.198	89.704	n.v.t.

Toezichthoudend topfunctionarissen (bedragen in €)

Aanhef	Voorletters	Tussenvoegsel	Achternaam	Functie(s)	Aanvang functie	Einde functie	Taak-omvang (fte)	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	Beloning betaalbaar op termijn	Subtotaal bezoldiging	Over-schuldig bedrag bezoldiging	Totale bezoldiging	Afwijkend WNT-maximum	Individueel WNT-maximum	Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	Aanvang functie voorgaand verslagjaar	Afliep functie voorgaand verslagjaar	Gegevens voorgaand verslagjaar			Ontslaguitkering			
																		Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen in voorgaand verslagjaar	Beloning betaalbaar op termijn in voorgaand verslagjaar	Totale bezoldiging in voorgaand verslagjaar				
Dhr.	M.P.		Avgenant	Voorzitter RvT	1-1-2018	31-12-2018		6.000	-	6.000	-	6.000	n.v.t.	21.900	n.v.t.	1-1-2017	31-12-2017				6.000	-	6.000	n.v.t.
Meer.	M.E.C.		Layce-Sinets	Vice-voorzitter RvT	1-1-2018	31-12-2018		4.000	-	4.000	-	4.000	n.v.t.	14.600	n.v.t.	1-1-2017	31-12-2017				4.000	-	4.000	n.v.t.
Dhr.	J.		Pol	Lid RvT	1-1-2018	31-12-2018		4.000	-	4.000	-	4.000	n.v.t.	14.600	n.v.t.	1-1-2017	31-12-2017				4.000	-	4.000	n.v.t.
Dhr.	B.		Zoordsma	Lid RvT	1-1-2018	31-12-2018		4.000	-	4.000	-	4.000	n.v.t.	14.600	n.v.t.	1-1-2017	31-12-2017				4.000	-	4.000	n.v.t.
Meer.	J.		Kraefma	Lid RvT	1-1-2018	31-12-2018		4.000	-	4.000	-	4.000	n.v.t.	14.600	n.v.t.	1-5-2017	31-12-2017				2.667	-	2.667	n.v.t.

Ondertekening jaarrekening

Stichting Klasse

Gouda, 15 mei 2019

F. Tigges
Voorzitter College van Bestuur

C.C. Wieman
Lid College van Bestuur

M.P. Angenent
Voorzitter Raad van Toezicht

J. Pol
Lid Raad van Toezicht

M.E.C. Leyte-Smeets
Vice-voorzitter Raad van Toezicht

B. Zoodsma
Lid Raad van Toezicht

J. Kraeima
Lid Raad van Toezicht

Aan de raad van toezicht en het college van bestuur van
Stichting Klasse
Karnemelksloot 110
2806 BJ GOUDA

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Klasse te Gouda gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Klasse op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Klasse zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- een bijlage.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekeningopmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 15 mei 2019

Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.

Was getekend

De heer C. Rabe
Registeraccountant

Bestemming resultaat

Stichting Klasse

Bestemming van het exploitatiesaldo

Het resultaat over 2018 wordt als volgt verdeeld:

Resultaat exploitatie 2018:	<u><u>50.441-</u></u>
Resultaatverdeling :	
Algemene reserve:	50.441-
Bestemmingsreserve:	-
	<u><u>50.441-</u></u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Stichting Klasse

Er hebben zich geen gebeurtenissen na de balansdatum voorgedaan, die invloed hebben op de jaarrekening 2018 en/of de continuïteit van Stichting Klasse.

Gegevens over de rechtspersoon

Stichting Klasse

Naam en adres instelling:	Stichting Klasse Karnemelksloot 110 2806 BJ Gouda
Telefoon:	0182 622711
Bestuursnummer:	41527
BRIN-nummers:	10CR/11OC/15AN/15XO/16GW/18IX/18JF/18OA/19XZ/21QK/22KD/24ZC
Contactpersoon voor het Jaarverslag:	Stichting Klasse Karnemelksloot 110 2806 BJ Gouda
Telefoon:	0182 622711
Email:	info@stichtingklasse.nl

Bijlage: Onderwijssubsidies Gemeente OAB 2018

Onderdeel van post 3.2.1 in de jaarrekening

Subsidiegever	Kenmerk Subsidiant	Datum	BRIN	School	Subsidie	Tijdvak	Verantw. Loonkosten	Verantw. Mat.kosten	Totaal verantw.	Ontvangen subsidie	Eerder verantw.	Restant Subsidie	
Gem. Gouda	1119511	30-11-2017	15AN	Wereldwijs	Schakelklas	2018	85.245,56	0,00	85.245,56	81.110,00	0,00	0,00	
Gem. Gouda	1118859	30-11-2017	15AN3	Vindingrijk	Schakelklas	2018	42.897,51	0,00	42.897,51	42.730,00	0,00	0,00	
Gem. Gouda	1117631	30-11-2017	15XO	Kas	Schakelklas	2018	83.699,95	0,00	83.699,95	81.110,00	0,00	0,00	
Totaal							Onderwijssubsidies OAB	211.843,02	0,00	211.843,02	204.950,00	0,00	0,00

Toelichting:

Alle verantwoorde loonkosten en materiele kosten zijn besteed conform de subsidiebeschikkingen

Bijlage: Uitsplitsing overige vorderingen, overige schulden en overige kosten

1.3.7 Overige vorderingen

Omschrijving	2018	2017
Borg Snappet tablets	-	267.450
Rente	26.774	22.078
Schoolreis & kamp	8.125	13.750
Uitkering verzekeraar WGA uitkeringen	5.188	25.928
Salarissen	1.378	727
Doorberekeningen huisvesting	35.056	-
RC met De 4 Windstreken	32.783	17.071
RC met De Groeiling	-	6.685
Nog te ontvangen subsidies (privaat)	18.000	-
Terug te vorderen van crediteuren	7.536	11.231
Totaal	134.840	364.920

2.5.9 Overige kortlopende schulden

Omschrijving	2018	2017
Salarissen	2.262	47.297
Vooruitontvangen projectsubsidies	70.521	54.496
Accountantskosten	17.551	14.138
Diverse crediteurenfacturen overlopend	88.719	76.986
Overige schulden	27.250	3.163
Tussenschoolse opvang	29.111	23.434
Ouderraad	6.029	-
Reservering bindingsstoelage	-	32.000
RC met De 4 Windstreken	42.819	31.748
RC met De Groeiling	42.819	31.748
Gouda, huisvesting	252.813	31.748
Waddinxveen, huisvesting	-	30.582
Totaal	579.895	377.341

4.1.2 Overige personele lasten

Omschrijving	2018	2017
Scholingskosten	370.658	310.117
Arbodienst	69.127	72.350
Kantinekosten	57.882	80.499
Reis- en verblijfkosten	36.677	22.839
Jubilea	10.677	21.893
Overige personeelskosten	71.262	114.100
Totaal	616.283	621.798

4.3.7 Overige huisvestingslasten

Omschrijving	2018	2017
Onderhoudsbeheer		
Heffingen	89.618	75.616
Afvoer afval	32.069	32.008
Beveiliging	6.529	7.293
Overige huisvestingslasten (o.a. verhuiskosten)	3.624	10.349
Totaal	131.840	125.266

4.4.1 Overige administratie- en beheerslasten

Omschrijving	2018	2017
Juridische kosten en overige dienstverlening	17.176	9.787
Contributie besturenorganisatie	11.983	12.178
Kantoorbenodigdheden	3.566	4.861
Portikosten	4.079	3.389
Verzekeringen	7.570	7.299
Representatiekosten	3.462	3.891
Totaal	47.836	41.405

4.4.2 Overige kosten inventaris, apparatuur en leermiddelen

Omschrijving	2018	2017
Culturele vorming	46.594	46.465
PR	111.661	64.712
Bibliotheek	12.363	11.271
Kosten overblijven	1.114	1.000
Totaal	171.732	123.448

4.4.4 Overige lasten

Omschrijving	2018	2017
Kosten aanbesteding	1.993	3.798-
Overdracht MI Ontdekkingsreizigers	29.543	-
Afhandeling claims	4.000	-
kosten MFA's	1.989	1.850
Medewerkerstevredenheidsonderzoek		7.051
Kerstattentie	20.709	25.347
Kosten Studiedag	10.794	24.199
Overige kosten	272	1.323
Totaal	69.301	55.972